

รายงานวิจัย

เรื่อง

แนวทางสร้างรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อการสื่อสาร
ภาษาอังกฤษกับนักท่องเที่ยวต่างชาติของผู้ให้บริการที่ตลาดน้ำ
คลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

The Guideline for Self - directed Learning to enable
service providers to communicate with foreign tourists at
Lat-Mayom Floating Market, Taling-Chan District, Bangkok

ปวันรัตน์ นิกรกิตติโกศล

การวิจัยครั้งนี้ได้รับเงินทุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ปีการศึกษา 2557

ชื่องานวิจัย: แนวทางสร้างรูปแบบการเรียนรู้ภาษาด้วยตนเองเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติของผู้ให้บริการที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

ชื่อผู้วิจัย: ปวันรัตน์ นิกรกิตติโกศล

ปีที่ทำงานวิจัยแล้วเสร็จ: 2561

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้ให้บริการที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม 2) สำรวจความต้องการภาษาอังกฤษของผู้ให้บริการที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยมและ 3) ศึกษาแนวทางในการสร้างรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้ให้บริการที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 60 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเจาะจงเฉพาะผู้ให้บริการที่มีประสบการณ์ในการติดต่อค้าขายกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 1 ปีขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 8 กลุ่มคือ อาหาร ผักผลไม้สด ขนมไทย เครื่องดื่ม เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ของใช้ของเล่น ของตกแต่งบ้านและสวน และสินค้าเบ็ดเตล็ด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) การแจกแจงความถี่ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 56.44 เป็นเพศชายร้อยละ 43.16 มีอายุระหว่าง 36-45 ปี มีระดับการศึกษาระดับ ปวช. ปวส. และปริญญาตรี สำหรับประเด็นด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษพบปัญหาว่า 1) การขาดทักษะทางภาษา การขาดความต่อเนื่องในการเรียนรู้ขาดความมั่นใจในการพูด และมีข้อจำกัดด้านอายุ ความจำ 2) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษด้านการฟังและพูดเพื่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนในระดับปานกลาง โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการคำศัพท์ที่สัมพันธ์กับกลุ่มอาชีพของตนเป็นหลัก หัวข้อที่เป็นที่ต้องการคือ ชื่อสินค้า/ชื่ออาหาร/สอบถามความต้องการของลูกค้า การบอกคุณประโยชน์ของสินค้า การบอกราคาและการทอนเงิน และการแนะนำเส้นทาง/สถานที่ท่องเที่ยว 3) ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการมากที่สุดคือ การใช้สมุดภาพคำศัพท์ บทสนทนา ร่องลงมาคือ การทำสมุดบันทึกส่วนตัว โครงการเรียนรู้รายบุคคล และเทปบันทึกเสียงหรือ C D/DVD ฟังพูดด้วยตนเอง ตามลำดับ

คำสำคัญ: ระบบติดตามความก้าวหน้า เว็บแอปพลิเคชัน

Research Title: The Guideline for Self - directed Learning to enable service providers to communicate with foreign tourists at Lat-Mayom Floating Market, Taling-Chan District, Bangkok

Researcher: Pawanrat Nikornkittikosol

Year: 2018

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the problems and solutions of Tourism English Communication for local vendors at Klongladmayom Floating Market, Talingchan District, Bangkok , 2) to survey the need of English Development , and 3) to develop the guideline for self directed learning for Tourism English Communication for local vendors at Klong Ladmayomn. The samples of this research were 60 local vendors selling food, fresh fruits, Thai desserts, food and beverage, clothes, toys, home and garden deco items and miscellaneous items. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation. The result revealed that 1) Listening and speaking skill were set priority for English communication at good level and Reading and Writing are at a fair level. 2) The lack of English language skill, the consistence in using English, the lack of confidence to communicate including aging were the causes of problems in communication. 3) The needed vocabularies were closely related to product groups which the respondents belonged to. The situational topics for conversation were names of food and product, asking for customer requirement, telling the benefits of the products, telling prices and changing money as well as telling the route and nearby tourist spot respectively. In conclusion 56.44 % of respondents were female and 43.16 % of respondents were male. Most respondents were in the age range of 36-45 years old.

Keywords: Self-directed Learning, foreign tourists, floating markets, local vendors

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยเรื่องแนวทางสร้างรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติของผู้ให้บริการที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชันกรุงเทพมหานคร สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีนั้น ผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการวิจัย และผู้วิจัยขอขอบคุณ รศ.ดร. โกสุม สายใจ ที่ได้สละเวลาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและได้ให้คำแนะนำจนทำให้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเรื่องนี้จนสำเร็จ

ปวันรัตน์ นิกรกิตติโกศล

กุมภาพันธ์ 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตการวิจัย.....	2
1.4 นิยามคำศัพท์เฉพาะ	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	4
2.2 แนวคิดภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ	8
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้	8
2.4 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น	11
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับศตวรรษที่ 21	
2.6 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม.....	
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	14
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	14
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	16
3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	18
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	18
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	25

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการดำเนินงาน	42
4.1 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ.....	42
4.2 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ.....	53
บทที่ 5 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	59
5.1 สรุปผลการวิจัย	59
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	61
5.3 ข้อเสนอแนะ	62
บรรณานุกรม.....	63
ภาคผนวก แบบสอบถามความต้องการผู้ให้บริการ.....	65
ประวัติผู้วิจัย.....	69

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 สรุปวิธีการเก็บข้อมูล.....	18
4.1 จำนวน และร้อยละด้านประชากรศาสตร์ แบ่งตามเพศ อายุ และระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	54
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ.....	55
4.3 ค่าเฉลี่ยสาเหตุปัญหาของการเรียนรู้ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	56
4.4 ข้อมูลคำศัพท์ที่ผู้ให้บริการมีความต้องการเพื่อการสื่อสารโดยแยกตามกลุ่มผู้ให้บริการผู้ใช้.....	57
4.5 ความต้องการภาษาอังกฤษของผู้ให้บริการ.....	58
4.6 ค่าเฉลี่ยระดับความต้องการรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเอง.....	

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 กรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.....	15
2.2 แนวคิดการสอนภาษาอังกฤษ	17

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันภาษาอังกฤษมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในฐานะภาษาสากล (International language) ผู้คนทั่วโลกนิยมใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเพื่อการค้าขายบริการการเดินทางท่องเที่ยว การศึกษา และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เป็นต้น ในธุรกิจการผลิต ขนส่งและการท่องเที่ยวมีความต้องการภาษาอังกฤษสูงสุด (สุวณี สุรเสียงสังข์, 2549: 14) นอกจากนี้ภาษาอังกฤษยังเป็นภาษาทำงาน (working language) ในกลุ่มประเทศอาเซียนอีกด้วยจากการสำรวจความต้องการของบุคลากรในสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม จังหวัดปทุมธานี พบว่าทักษะภาษาอังกฤษที่ใช้ในการทำงานมากที่สุดคือทักษะการฟัง และทักษะที่ใช้น้อยที่สุดคือการเขียน (สุนิดา ปานดำรงสถิต, 2556) ซึ่งใกล้เคียงกับออร์ดา โอภาสรัตน์กร ชไมพร พัชรรัตน์ และ ทิพวรรณ ทองขุนดำ (2549: 112) ที่กล่าวว่าในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อธุรกิจท่องเที่ยว นั้น ประชาชนในชุมชนศิรีวังมีความต้องการเรียนทักษะการฟังและพูดมากที่สุด

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแก่ประเทศอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นภาคบริการที่สร้างรายได้จำนวนมากให้แก่ประเทศและยังกระจายรายได้ที่เกิดขึ้นไปยังภาคธุรกิจต่าง ๆ อย่างกว้างขวางทั้งธุรกิจทางตรงเช่น ธุรกิจขนส่ง ธุรกิจที่พัก ธุรกิจอาหาร และบันเทิง ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ธุรกิจจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ธุรกิจพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ธุรกิจการสื่อสาร ธุรกิจโฆษณาและประชาสัมพันธ์ธุรกิจธนาคาร (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2554) นอกจากนี้ ยังมีส่วนสำคัญในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของการคมนาคมขนส่ง รวมไปถึงการค้าและการลงทุน เมื่อประเทศประสบภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการสร้างรายได้และสามารถช่วยให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้ในเวลารวดเร็วกว่าภาคผลิตและบริการอื่น ๆ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2555) ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากในแต่ละปี (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2014) ในปี 2558 ประเทศไทยมีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งสิ้น 1,447.16 พันล้านบาท จากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้งสิ้น 29.88 ล้านคน (www.mots.go.thewt) การขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยมีมาโดยตลอด และมีแนวโน้มที่ดีในอนาคต จากการพยากรณ์ขององค์การท่องเที่ยวโลกคาดว่าเมื่อถึงปีพ.ศ. 2563 จะมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเป็นจำนวน 1,600 ล้านคน และภูมิภาคที่มีแนวโน้มเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยม คือ ภูมิภาคเอเชียตะวันออก และแปซิฟิก และกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออก

เฉียงใต้จะเป็นจุดหมายการท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางเข้ามาอย่างต่อเนื่อง โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวถึง 1 ใน 3 ของนักท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (World Tourism Organization: UNWTO)

ประเทศไทยมีสถานที่ท่องเที่ยวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติเป็นจำนวนมาก เช่นแหล่งท่องเที่ยวทางแม่น้ำลำคลอง/วิถีชาวบ้านที่สะท้อนให้เห็นถึงการดำรงชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนที่แตกต่างจากที่อื่น ได้แก่รูปแบบการท่องเที่ยวตลาดน้ำซึ่งเป็นที่การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่นิยมกัน เพราะนักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนที่อยู่ริมน้ำหนึ่งในตลาดน้ำที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวคือ “ตลาดน้ำคลองลัดมะยม” ซึ่งเป็นชุมชนตลาดน้ำที่ตั้งอยู่บริเวณ 30 หมู่ 15 ถนนบางระมาด แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน ซึ่งถือกำเนิดขึ้นมาเพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูคลอง และวิถีแบบดั้งเดิมของชุมชนตลาดน้ำแห่งนี้ได้รับรางวัลชุมชนดีเด่น จากกรุงเทพมหานคร ในปี 2550 จากงานวิจัยของดวงรัตน์ ศุขนิลพบว่าผู้ประกอบการที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยมจะพูดภาษาอังกฤษได้ไม่มาก แต่ประโยคพื้นฐาน แต่มีความพยายามที่จะสื่อสารผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษและความต้องการภาษาอังกฤษของผู้ให้บริการชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยมเพราะต้องการส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะภาษาอังกฤษให้กับผู้บริการตลาดน้ำคลองลัดมะยม เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชนและครอบครัวอีกทั้งยังเป็นการรักษาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ซึ่งเป็นการรักษารูปแบบการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เป็นการสานต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้ให้บริการตลาดน้ำคลองลัดมะยม
- 1.2.2 เพื่อสำรวจความต้องการภาษาอังกฤษของผู้ให้บริการตลาดน้ำคลองลัดมะยม
- 1.2.3 เพื่อศึกษาแนวทางในการสร้างรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้ให้บริการตลาดน้ำคลองลัดมะยม

1.3 ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตเชิงปริมาณคือ ทราบความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและแนวทางสร้างรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้ให้บริการชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้ให้บริการชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม 8 กลุ่ม จำนวน 60 คน

ขอบเขตเชิงคุณภาพคือ ได้ทราบปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษ และความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและแนวทางสร้างรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้ให้บริการชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน

1.3 นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้ให้บริการ หมายถึง ผู้ให้บริการที่ชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม จำนวน 8 กลุ่มประกอบด้วย อาหาร ผักผลไม้สดขนมไทย เครื่องดื่ม เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ของใช้ของเล่น ของตกแต่งบ้าน และ เบ็ดเตล็ด

นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ หมายถึง ชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวที่ชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน

การเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง การเรียนรู้ที่เกิดจากแรงจูงใจของแต่ละบุคคลตามสภาวะการณ์ ความสำเร็จของการเรียนรู้ด้วยตนเองขึ้นอยู่กับปัจจัยหลัก เช่น วินัยความมุ่งมั่นและนิสัยใฝ่เรียนรู้ใฝ่รู้ของผู้เรียน ผู้เรียนต้องกำหนดสิ่งที่ต้องการเรียนรู้จัดลำดับความยากง่ายชนิดของสิ่งที่ต้องการเรียน โดยพิจารณาจากความต้องการความช่วยเหลือแหล่งทรัพยากรประสบการณ์ที่จำเป็นในการเรียนเพื่อ ผู้เรียนมีการพัฒนาในเรื่องทักษะในการอ่าน การพูดและการฟังเพื่อให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นได้ตอบ ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระดับการปฏิบัติงานจริง

ตลาดน้ำ หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวที่มีการซื้อขายสินค้าจากเรือ

1.4 ประโยชน์ของงานการวิจัย

- 1.4.1 เพื่อรับทราบปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้ให้บริการตลาดน้ำคลองลัดมะยม
- 1.4.2 เพื่อรับทราบความต้องการภาษาอังกฤษของผู้ให้บริการตลาดน้ำคลองลัดมะยม
- 1.4.3 เพื่อรับทราบแนวทางในการสร้างรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้ให้บริการตลาดน้ำคลองลัดมะยม

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนและศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 2.1 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น
- 2.2 ความสำคัญของภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21
- 2.3 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม
- 2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
- 2.5 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้
- 2.6 ภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

2.1.1 ความหมายของการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์ดังนี้

เคนเนดี โบลิทโท (Kennedy and Bolitho 1984: 3) กล่าวว่า การเรียนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์ตั้งอยู่บนพื้นฐานการตรวจสอบความต้องการของผู้เรียนและความจำเป็นในการสื่อสาร (อ้างถึงใน โมฮัมมัด เมทเซล ทาเฮียร์)

นูแนน (Nunan, 1988) ได้กล่าวว่าการวิเคราะห์ความต้องการ (needs analysis) คือ กระบวนการออกแบบหลักสูตรการเรียนตามความต้องการของผู้เรียน ได้แก่ เนื้อหาหลักสูตร วิธีการ ความยาวและชั่วโมงของหลักสูตร และความเข้มข้นของหลักสูตร ซึ่งใกล้เคียงกับจอร์แดน (Jordan, 1997) ที่กล่าวว่า การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นคือขั้นตอนแรกของการออกแบบหลักสูตร วิธีการสอน และสื่อต่าง ๆ การเลือกกลุ่มตัวอย่าง และการออกแบบสอบถาม

ฮัทชินสัน และ วอเตอร์ (Hutchinson & Waters, 2010: 21-23) ได้แบ่งการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นออกเป็น 2 ประการคือ

1) ความต้องการตามเป้าหมาย (target needs) หมายถึง 1) ผู้เรียนมีความจำเป็นต้องการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเนื่องจากมีเป้าหมายในการนำไปใช้ (necessities) 2) ต้องการเรียนเพราะผู้เรียนไม่รู้ในสิ่งนั้นหรือมีความสามารถน้อย (Lacks) และ 3) ผู้เรียนอยากจะเรียนเพิ่มเติม (wants)

2) เป็นความต้องการจำเป็นในการเรียนรู้ (learning need) ซึ่งหมายถึงแรงกระตุ้นทำให้ผู้เรียนต้อง

การจะเรียน

2.1.2 การวิเคราะห์ขั้นตอนความต้องการจำเป็นในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ

หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะแตกต่างไปจากหลักสูตรภาษาอังกฤษพื้นฐานในเรื่องของการคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนและความมุ่งมั่นที่จะมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษอันทันสมัยและวอเตอส์ (Hutchinson & Waters, 2010)

จอร์แดน (Jordan, 1997) ได้แบ่งขั้นตอนการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นออกเป็น 10 ลำดับขั้นดังต่อไปนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์
2. การจำกัดจำนวนประชากรของผู้เรียน
3. การตัดสินใจเลือกวิธีการดำเนินการ
4. การยอมรับปัญหาและข้อกำหนด
5. การเลือกวิธีในการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล
8. การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้
9. การดำเนินการตามที่ได้ตัดสินใจ
10. การประเมินผลกระบวนการและผลของการวิเคราะห์

สรุปได้ว่าการวิเคราะห์ขั้นตอนความต้องการจำเป็นในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะนั้นเป็นขั้นตอนแรกของการออกแบบหลักสูตร ซึ่งครอบคลุมในเรื่องเป้าหมายของผู้เรียน และความจำเป็นในการสื่อสารการกำหนดวัตถุประสงค์ การเก็บรวบรวมข้อมูล การกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนและการประเมินผลกระบวนการและผลของการวิเคราะห์

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับศตวรรษที่ 21

2.2.1 ความสำคัญของศตวรรษที่ 21

สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่บ่งบอกถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงพัฒนาการศึกษาอีกครึ่งหนึ่ง การขยายตัวอย่างกว้างขวางของสื่อและเทคโนโลยีขั้นสูงโดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อคอมพิวเตอร์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในวิถีชีวิตของมนุษย์ทั่วโลกส่งผลให้ชีวิตมนุษย์เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดทั้งทางบวกและทางลบเด็กเยาวชนและพลเมืองของประเทศในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีชีวิตอยู่ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็วการดำรงชีวิตอยู่ในสภาพการณ์เช่นนี้การใช้ชุดความรู้ที่เคยได้เรียนรู้มาคงไม่เพียงพอต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี จำเป็นต้องมีชุดความรู้ใหม่ที่มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ในศตวรรษที่ 21 เพื่อใช้พัฒนาผู้เรียนให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพและมีความสุข (ทัศนา แคมณี, 2557)ซึ่งใกล้เคียงกับถนอมพร เลหาจรัสแสง (ถนอมพร เลหาจรัสแสง 2556-2557) ซึ่งกล่าวว่าในการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน/เยาวชนให้สามารถเติบโตและเป็นพลเมืองที่พร้อมในการดำรงชีวิตและการทำงานในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นต้องให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก

2.2.2 คุณลักษณะจำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (21st Century Learners)

ถนอมพร เลหาจรัสแสงได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้เรียนศตวรรษที่ 21 ซึ่งเกิดมาในยุคที่คอมพิวเตอร์อินเทอร์เน็ตเครื่องมือสื่อสารโทรศัพท์มือถือและเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันซึ่งแตกต่างจากผู้เรียนในยุคที่ผ่านมาค่อนข้างชัดเจน ดังต่อไปนี้

1) **ความรับผิดชอบและพึ่งพาตนเองในการเรียนรู้ (Autonomous Learning)** หมายถึงความสามารถของผู้เรียนในการวางแผนการเรียนรู้ของตนเองตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ของตัวเองวิธีการในการไปถึงเป้าหมายนั้น ๆ อย่างยืดหยุ่นตลอดจนการมีวินัยในการเรียนรู้ของตนเองโดยที่ไม่ต้องให้มีผู้ใดมาบังคับรวมทั้งการมีความเป็นผู้ใหญ่ภายในตนเอง

2) **ทักษะด้านการคิด (Thinking Skills)** หมายถึงการที่ผู้เรียนสามารถพัฒนาหรือได้รับการฝึกฝนทักษะการคิดอย่างมีระบบส่งผลให้สามารถคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพการฝึกฝนทักษะด้านการคิดนั้นประกอบไปด้วยการคิดในหลายลักษณะแต่ที่สำคัญมากสำหรับผู้เรียนยุค Gen Net/Tweenies ได้แก่การพัฒนาทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์ (Creative Learners)การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinkers) การคิดไตร่ตรอง (Reflective Thinking) รวมทั้งทักษะในการคิดแก้ปัญหา (Problem Solvers)

3) **ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Collaborators)** หมายถึงการที่ผู้เรียนมีความสามารถในการประสานงานกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีมีทักษะของการเป็นผู้นำรวมทั้งการเป็นผู้ตามที่ดีสามารถสื่อสารกับผู้อื่นในการดำเนินงานต่าง ๆ เช่นการมอบหมายงานการ

ถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์เป้าหมายร่วมกันให้กับผู้ร่วมงานอื่น ๆ ได้รวมทั้งการเป็นผู้ฟังและผู้ร่วมปฏิบัติงานที่ดีมีทักษะในการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Collaborative Learning) โดยทักษะที่ต้องมุ่งเน้นได้แก่ทักษะพื้นฐานด้านการสื่อสาร (Communication Skill) อย่างมีประสิทธิภาพ

4) ทักษะในการสืบเสาะค้นหา (Enquirers) หมายถึงการที่ผู้เรียนมีคุณลักษณะของการเป็นนักสำรวจที่ดีชอบที่จะศึกษาค้นคว้าสิ่งต่าง ๆ เพื่อพิสูจน์สมมติฐานของตนโดยสังเกตเปรียบเทียบความเหมือนความแตกต่างรวมทั้งสืบค้นเพื่อการศึกษาค้นคว้าความรู้ข้อมูลสารสนเทศที่มีอยู่อย่างมหาศาลทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

5) ความกระตือรือร้น (Active Learners) หมายถึงการที่ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้เรียนในลักษณะเชิงรุกคือการที่ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ร่วมมือที่ดีของผู้เชี่ยวชาญในการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับการเรียนจากผู้เชี่ยวชาญนั้นผู้เรียนควรให้ความใส่ใจในการเรียนรู้ (Attentive) ศึกษาเนื้อหา รู้จักถาม/ตอบคำถามในบริบทที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ที่มีความหมายให้ดียิ่งขึ้นรวมทั้งการฝึกฝนทักษะในด้านการแสดงออกหรือแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสมและถูกกาลเทศะ

6) ทักษะพื้นฐานด้านไอซีที (ICT Skills) ในที่นี้ไม่ได้หมายถึงเฉพาะถึงการที่ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานในด้านการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการหรือโปรแกรมสำนักงานเท่านั้นหากหมายรวมถึงการที่ผู้เรียนสามารถดูแลรักษาเครื่องมือและ/หรือระบบต่าง ๆ ได้ในระดับพื้นฐานนอกจากนี้ยังหมายถึงความสามารถของผู้เรียนในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสื่อสารโทรคมนาคมในการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพครอบคลุมทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้แก่ทักษะในการสืบค้น (Search Skills) ทักษะในด้านการใช้เครื่องมือติดต่อสื่อสารผ่าน ICT และ/หรือทักษะในการเลือกใช้ซอฟต์แวร์ที่เหมาะสมเป็นต้น

7) ทักษะในด้านการใช้ภาษาสากล (Second Language Skills) หมายถึงการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาที่สองเป็นภาษาที่ไม่ใช่ภาษาแม่หรือภาษาหลักของสังคมที่ตนอาศัยอยู่ในระดับที่สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีภาษาสากลสำหรับสังคมไทยที่ถือได้ว่าสำคัญมากที่สุดคือภาษาอังกฤษเพราะถือเป็นภาษาสากลที่ได้รับการนำไปใช้อย่างแพร่หลายมากที่สุดในโลกอินเทอร์เน็ตตั้งนั้นในการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนสำหรับการเรียนรู้ในยุคสมัยหน้านั้นควรมีการเตรียมพร้อมผู้เรียนในด้านภาษาอังกฤษ

8) ความสนใจในวัฒนธรรม (Engaged with Cultures) และความตระหนักถึงความเป็นไปในโลก (World Awareness) หมายถึงการปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่ใส่ใจและเห็นคุณค่าในวัฒนธรรมของตนเองอย่างน้อยในระดับที่เพียงพอที่จะทำให้รู้จักตนเอง รู้จัก “ราก” หรือประวัติศาสตร์ของตนเองและสังคมที่อาศัยอยู่ (Self-Identity) เพื่อจะได้สามารถเปรียบเทียบความเหมือนหรือแตกต่างกับสังคม/โลกรอบตนเองได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคแห่งโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งการเชื่อมต่อกันบนโลกสามารถเกิดขึ้นได้ภายในพริบตาความแตกต่างทาง

วัฒนธรรมนับวันจะน้อยลงทุกทีการที่พลเมืองในสังคมใดสามารถจะคงไว้ในวัฒนธรรมที่ดีของตนเองไว้ได้ในขณะเดียวกันก็สามารถเปิดรับวัฒนธรรมและความเป็นไปในทางที่ดีของโลกภายนอกได้ก็จะทำให้สังคมนั้นมีความได้เปรียบเหนือสังคมที่ไม่รู้จักเห็นคุณค่าในวัฒนธรรมของตนเองและคอยที่จะรับเอาวัฒนธรรมของคนอื่น ๆ เข้ามาเพียงทางเดียว

สรุปได้ว่าคุณลักษณะที่จำเป็นของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 นั้นครอบคลุมในเรื่องของทักษะเฉพาะบุคคล ได้แก่ ความรับผิดชอบและพึ่งพาตนเองในการเรียนรู้ ทักษะด้านการคิด ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะในการสืบเสาะค้นหา มีความกระตือรือร้นมีทักษะพื้นฐานด้านไอซีที ทักษะด้านการใช้ภาษาสากล และ มีความสนใจในวัฒนธรรมและตระหนักถึงความ เป็นไปในโลก

2.2.3 กรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ โดยร่วมกันสร้างรูปแบบและแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่เกิดกับตัวผู้เรียน เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยจะอ้างอิงรูปแบบ (Model) ที่พัฒนามาจากเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership For 21st Century Skills) ที่มีชื่อย่อว่า เครือข่าย P21 ซึ่งได้พัฒนากรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะเฉพาะด้าน ความชำนาญการและความรู้เท่าทันด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อความสำเร็จของผู้เรียนทั้งด้านการทำงานและการดำเนินชีวิต

สาระวิชาหลัก (Core Subjects) ประกอบด้วย

ภาษาแม่ และภาษาสำคัญของโลก

ศิลปะ

คณิตศาสตร์

การปกครองและหน้าที่พลเมือง

เศรษฐศาสตร์

วิทยาศาสตร์

ภูมิศาสตร์

ประวัติศาสตร์

โดยวิชาแกนหลักนี้จะนำมาสู่การกำหนดเป็นกรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) หรือหัวข้อสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยการส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาวิชาแกนหลัก และสอดแทรกทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้าไปในทุกวิชาแกนหลัก ดังนี้

ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

1. ความรู้เกี่ยวกับโลก (Global Awareness)
2. ความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economics, Business and Entrepreneurial Literacy)
3. ความรู้ด้านการเป็นพลเมืองที่ดี (Civic Literacy)
4. ความรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy)
5. ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Literacy)

ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม จะเป็นตัวกำหนดความพร้อมของนักเรียนเข้าสู่โลกการทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่

1. ความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม
2. การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา
3. การสื่อสารและการร่วมมือ

ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เนื่องด้วยในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อและเทคโนโลยีมากมาย ผู้เรียนจึงต้องมีความสามารถในการแสดงทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและปฏิบัติงานได้หลากหลาย โดยอาศัยความรู้ในหลายด้าน ดังนี้

1. ความรู้ด้านสารสนเทศ
2. ความรู้เกี่ยวกับสื่อ
3. ความรู้ด้านเทคโนโลยี

ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จ นักเรียนจะต้องพัฒนาทักษะชีวิตที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. ความยืดหยุ่นและการปรับตัว
2. การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง
3. ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม
4. การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต (Productivity) และ ความรับผิดชอบเชื่อถือได้

(Accountability)

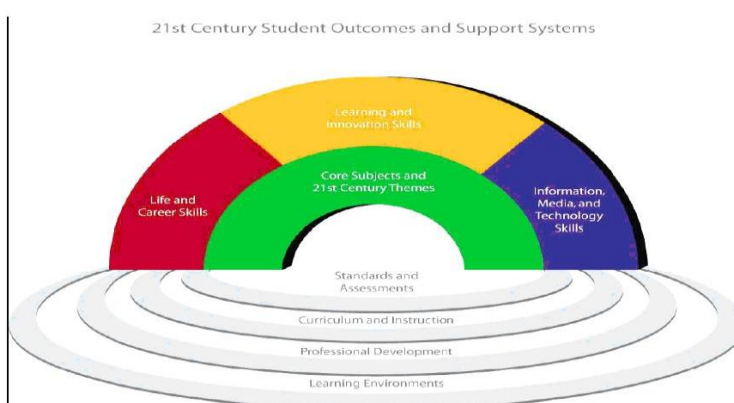
5. ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Responsibility)

ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่ทุกคนจะต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ การเรียนรู้ 3R x 7C

3R คือ Reading (อ่านออก), (W)riting (เขียนได้) และ (A)rithmetics (คิดเลขเป็น)

7C ได้แก่

1. Critical Thinking and Problem Solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา)
2. Creativity and Innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม)
3. Cross-cultural Understanding (ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์)
4. Collaboration, Teamwork and Leadership (ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ)
5. Communications, Information, and Media Literacy (ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ)
6. Computing and ICT Literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร)
7. Career and Learning Skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้) (<http://www.vcharkarn.com/varticle/60454>)

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Learning Framework) <http://www.qlf.or.th>

2.4 กรอบแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษา

ดิเรก วรรณเศียร (2560: 6-9) กล่าวว่า ในการเตรียมบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา ควรมีการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายทั้งนี้การเรียนการสอนแบบดั้งเดิมในมหาวิทยาลัย ได้เปลี่ยนวิธีการสอนแบบบรรยาย มาเป็นการสอนเน้นการเรียนจากปัญหา โดยเฉพาะในสาขาแพทยศาสตร์ ธุรกิจและการผลิตครู โดยนักศึกษาจะได้ศึกษาปัญหา อภิปราย ศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งการปฏิบัติจริง ซึ่งการเรียนการสอนแบบนี้ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์จริง

การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะระดับปริญญาตรีในชั้นเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ผู้สอนจะมีการตั้งเป้าหมายในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มากกว่า การให้ผู้เรียนฟังการบรรยายตลอดบทเรียน โดยผู้สอนจะใช้เวลาไม่มากในการให้ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อ แนะนำ แต่เวลาส่วนใหญ่จะเน้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมที่มีความหมายเช่น อภิปราย ศึกษาข้อมูลจาก ตำรา ห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ตระดมความคิด สร้างโครงงาน ผลิตผลงาน แสดงบทบาทสมมติ การ แก้ปัญหา การวิจัย เป็นต้น ซึ่งวิธีการเรียนรู้เหล่านี้ตั้งอยู่บนฐานความคิด โดยผู้เรียนจะได้เรียนรู้ อย่าง มีส่วนร่วมมากกว่าการเรียนแบบรับฟังหรือรับรู้จากสิ่งที่ผู้สอนพูดอยู่คนเดียวเป็นเวลานาน และ การ เรียนรู้มีส่วนร่วม ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากกว่าการพยายามทำความเข้าใจสิ่งที่ผู้สอน อธิบาย การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงจำเป็นต้องอาศัยรูปแบบการเรียนการสอนที่ หลากหลายเข้าไปช่วย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับอุดมศึกษาจะ คำนึงถึงองค์ประกอบสามส่วน คือส่วนที่หนึ่งคือผู้สอน ส่วนที่สองคือผู้เรียน และส่วนประกอบที่สาม คือ ผู้เรียนได้เรียนรู้และทำงานด้วยตนเองการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับอุดมศึกษา นั้น ผู้สอนจะต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บรรยายให้ผู้เรียนฟัง มาใช้วิธีการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ด้วยตนเอง มากกว่าการนั่งฟังบรรยายตลอดบทเรียน กล่าวคือผู้สอน ควรเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า ลงมือปฏิบัติ เฝยสถานการณ์ หรือวิจัยโดยใช้กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ และมีใช้วัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง โดยคำนึงถึงการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งความรู้ ทักษะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

คณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ประกาศแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2552 ให้สถาบันอุดมศึกษาบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อให้ บัณฑิตมีคุณลักษณะตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/ สาขาวิชานั้น ๆ หรือกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยสาระสำคัญให้มีการพัฒนาอาจารย์ทั้งด้าน วิชาการวิธีการสอนและวิธีการวัดผลอย่างต่อเนื่อง จัดสรรทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนและการ วิจัยให้เพียงพออย่างมีคุณภาพ รวมทั้งอาจประสานกับสถาบันอุดมศึกษาหรือหน่วยงานอื่น เพื่อใช้ ทรัพยากรร่วมกันในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและจัดให้มีการประเมินผลการ เรียนรู้ของนักศึกษา ที่ครอบคลุมทุกมาตรฐานผลการเรียนรู้ในทุกด้าน ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การเรียนรู้ในที่นี่ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นักศึกษาพัฒนาขึ้นในตนเองจากประสบการณ์ ที่ได้รับระหว่างการศึกา โดยกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ กำหนดผลการเรียนรู้ที่ คาดหวังให้บัณฑิตมีอย่างน้อย 5 ด้าน โดยในระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย

ด้านที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติ อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวมความสามารถในการ

ปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรม ทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม

ด้านที่ 2 ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิดและการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการทฤษฎีตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

ด้านที่ 3 ทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ และใช้ความรู้ความเข้าใจในแนวคิด หลักการทฤษฎีและกระบวนการต่าง ๆ ในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อนด้านที่ 4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดง ถึงภาวะผู้นำความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง

ด้านที่ 5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2.2.5 รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21

ดิเรก วรรณเศียร (2560) ได้บูรณาการแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทั้งหมดแล้วนำเสนอ MACRO model โดยมีองค์ประกอบดังนี้

M motivation การสร้างแรงจูงใจ แรงบันดาลใจ ความสนใจและความต้องการในการเรียนรู้

A active learning การเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ความรู้โดยตรงจากการลงมือกระทำด้วยตนเอง ด้วยวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆที่หลากหลายเป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

C conclusion ผู้เรียนสรุปองค์ความรู้หรือสังเคราะห์สิ่งที่ได้เรียนรู้ตามความคิดลีลา และภาษาของตนเอง

R reporting ผู้เรียนสื่อสารและนำเสนอผลการเรียนรู้ด้วยภาษาวิธีการและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม

O obtain ผู้เรียนนำผลการเรียนรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์เผยแพร่ความรู้สู่ครอบครัว ชุมชน และสังคมด้วยวิธีการ สื่อ หรือเทคโนโลยีที่เหมาะสม

แนวการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO การจัดการเรียนรู้ตาม MACRO model แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนมีแนวทางดังนี้

1. **ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation)** ครูผู้สอนร่วมมือกับผู้เรียนในการกำหนด หรือตั้งประเด็นความรู้ หรือหัวข้อเกี่ยวกับการเรียนรู้ตามแผนที่ยึดโยงกับหลักสูตร เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะรับรู้ถึงจุดหมาย และมีแรงจูงใจในการเรียนรู้บทเรียน ผู้สอนสามารถเลือกใช้กิจกรรมต่าง ๆ ในการนำเข้าสู่บทเรียน และการเรียนรู้ เช่นการเล่าเรื่องต่าง ๆ ให้ผู้เรียนซักถาม หรือตั้งคำถาม การฉายภาพนิ่งให้ผู้เรียนชม และติดตามการชวนสนทนา เพื่อให้ผู้เรียนตั้งประเด็นที่ต้องการรู้การกระตุ้นความสนใจด้วยเกม เพลง ภาพ การอ่าน / ฟังข่าวจากหนังสือพิมพ์การยกตัวอย่างประโยค คำพังเพย บทกวี ฯลฯ จุดที่สำคัญในขั้นตอนนี้คือการตั้งประเด็นอภิปราย การใช้คำถามสร้างพลังความคิดการกำหนด หรือการตั้งประเด็นความรู้ หรือหัวข้อเกี่ยวกับการเรียนรู้ในขั้นตอนต่อไป และให้ผู้เรียนได้สังเกตเห็นประโยชน์ที่จะได้รับการเรียนรู้หรือเกิดแรงบันดาลใจ

2. **ขั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning)** ในการสอนครั้งแรก ครูควรให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการสร้างองค์ความรู้ 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แนวทางการสืบค้นความรู้เพื่อให้ได้ความรู้ที่ต้องการ

ส่วนที่ 2 ศาสตร์ สาขา แขนงความรู้และแหล่งความรู้ที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 3 การเรียบเรียงข้อมูล ข้อค้นพบ ความคิด ความคิดเห็น การให้เหตุผลโต้แย้ง และสนับสนุน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการกระบวนการสร้างองค์ความรู้ในการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้ง ครูผู้สอนควรมีเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายได้แก่ การอภิปรายกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การระดมพลังความคิด การเรียนรู้โดยใช้ 8 สถานการณ์จำลอง โดยเน้นกระบวนการคิดซึ่งเป็นหัวใจของขั้นตอนการเรียนรู้ ผู้เรียนจะศึกษาค้นคว้าตามประเด็นความรู้ หรือหัวข้อที่ตกลงกัน ครูผู้สอนจะกระตุ้นให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมเพื่อสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ โดยใช้วิธีการค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ สัมภาษณ์ผู้รู้ ปฏิบัติการค้นหา (ทดลอง สืบเสาะ สังเกต สืบค้น) ร่วมมือเพื่อเขียนคำอธิบาย แบ่งงานความรับผิดชอบภายในกลุ่ม โดยแหล่งความรู้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ฯลฯ

3. **ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion)** ผู้เรียนนำผลการอภิปรายและสาธิตที่เป็นผลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันมากำหนดเป็นความคิดใหม่ หรือความรู้ใหม่ โดยใช้วิธีการเขียนด้วยแผนผังความคิดเขียนโครงการ / โครงการ เขียนบรรยาย / เขียนรายงาน จัดบันทึกวาดภาพ แต่งคำประพันธ์ โดยสรุปเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ ฯลฯ ในขั้นตอนนี้ผู้สอนสามารถประเมินความรู้และความคิดใหม่ ของผู้เรียน โดยใช้วิธีการอภิปราย ตรวจสอบผลงาน สอบถามความคิดของกลุ่ม ทดสอบความรู้ ฯลฯ

4. **ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting)** ขั้นนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงผลงานการสร้างความรู้ของตนให้ผู้อื่นรับรู้ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้ต่อย้ำหรือตรวจสอบความเข้าใจของตน และช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์แต่หากต้องมีการปฏิบัติตามความรู้ที่ได้ ขั้นนี้จะเป็น

ขั้นปฏิบัติ และมีการแสดงผลงานที่ได้ปฏิบัติด้วย ในขั้นนี้ผู้เรียนสามารถแสดงผลงานด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดนิทรรศการ การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ เรียงความ วาดภาพ การนำเสนอด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยการนำเสนออาจเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษตามความเหมาะสมฯ และอาจจัดให้มีการประเมินผลงานโดยมีเกณฑ์ที่เหมาะสม

5. ขั้นการเผยแพร่ความรู้(Obtain) เป็นขั้นของการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำความรู้ความเข้าใจของตนไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพิ่มความชำนาญ ความเข้าใจความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำในเรื่องนั้น ๆ เป็นการให้โอกาสให้ผู้เรียนใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ เป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์หลังจากประยุกต์ใช้ความรู้ ควรทำการเผยแพร่ความรู้ไปยังครอบครัว ชุมชน และสังคม หรือแม้แต่ในเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยการเผยแพร่อาจจัดทำเป็นเอกสาร จัดป้ายนิเทศ จัดกิจกรรม หรือการเผยแพร่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น websites Facebook Line YouTube หรือสื่อและวิธีการอื่น ๆ

สรุปคือ การเรียนรู้ขั้นที่ 1-3 เป็นกระบวนการของการสร้างความรู้ขั้นที่ 4-5 เป็นขั้นตอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำเสนอและนำความรู้ไปใช้ รวมทั้งเผยแพร่องค์ความรู้ไปยังสาธารณชน

ทั้งนี้ รูปแบบการเรียนแบบ MACRO model จะช่วยพัฒนาผู้เรียนดังต่อไปนี้

1. ฝึกให้ผู้เรียนกล้าตั้งคำถาม กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก เปลี่ยนการเรียนจากแบบรับฟังอย่างเดียว (passive) เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง (active) การตั้งคำถามเพราะเกิดข้อสงสัย เป็นจุดเริ่มต้นของ Lifelong Learning ถามแบบสร้างสรรค์ก่อให้เกิดประโยชน์ เป็นการตั้งต้นหาคำตอบอย่างถูกวิธี ยั่วให้เด็กมีความสนใจใฝ่รู้เป็นการเรียนรู้และแก้ปัญหา

2. การเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการสอนให้สามารถสืบค้นความรู้ ที่มีมากมายในโลก ตามแนวคิดของปราชญ์ชาวจีนที่ว่า สอนชาวบ้านหาปลา ดีกว่าเอาปลาไปให้ชาวบ้าน ทำให้ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3. การสรุปความรู้ เป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนได้ความรู้ที่ตกผลึกเป็นของผู้เรียนเอง เป็นความรู้ใหม่ที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ถูกต้อง ผู้เรียนจะจดจำความรู้นี้ได้ยาวนาน

4. ก่อนสรุปองค์ความรู้ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้อภิปรายกัน ดูเหตุผลที่มีทฤษฎีรองรับก่อนสรุป ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีม ความร่วมมือ และวิถีชีวิตตามระบอบประชาธิปไตยด้วย ฝึกความเป็นผู้นำ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

5. การสื่อสารและนำเสนอ เป็นสมรรถนะสำคัญในระดับสากลทำให้ผู้เรียนได้มีพัฒนาการทางด้านภาษา และมีความสามารถในการนำเสนอ มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

6. ความรู้ที่นำไปใช้และเผยแพร่ เป็นการส่งเสริมให้มีการพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศต่อไป

นอกจากนี้คณะกรรมการจัดการความรู้ที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีได้สรุปรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 10 รูปแบบดังนี้

1. การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนคิดและดำเนินการเรียนรู้กำหนดวัตถุประสงค์และเลือกแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการกำหนดชั่วโมงการสอน และขั้นตอน วิธีการของการจัดการเรียนการสอนแบบ PBL ทั้งนี้โดยมีอาจารย์ประจำกลุ่มเป็นผู้สนับสนุนกระบวนการ

2. การเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา (Case-based Learning) เป็นรูปแบบการเรียนรู้โดยการนำกรณีศึกษามาอภิปรายและจัดทำรายงาน 3. การเรียนรู้จากชุมชน (Community-based Learning) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมให้นักศึกษาลงชุมชนโดยมีประชากรของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้

4. การเรียนรู้แบบภาคสนาม (Field Work) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่นักศึกษาไปเก็บข้อมูลศึกษาดูงานในสถานศึกษา สถานประกอบการและพื้นที่

5. การเรียนรู้ด้วยโครงงาน (Project-based Learning) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่มีการมอบหมายโครงงานให้นักศึกษาดำเนินการและมีการจัดทำรายงานเพื่อนำเสนอและอภิปรายร่วมกัน

6. การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย (Research-based Learning) เป็นรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยให้นักศึกษาไปค้นคว้า วิเคราะห์นำเสนอและอภิปรายร่วมกัน

7. การเรียนรู้ด้วยปัญหาพิเศษ (Special Problem) เป็นรูปแบบการเรียนรู้เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม โดยนักศึกษาไปค้นคว้าตามหัวข้อเรื่องที่มอบหมายและนำมาเสนอ อภิปรายร่วมกัน

8. การเรียนรู้เป็นรายบุคคล (Individual Study) เป็นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้า แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และนำเสนอ แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

9. การเรียนรู้แบบสหกิจศึกษา (Cooperative Learning) เป็นการผสมผสานกิจกรรมการเรียนการสอนกับการทำงานในสถานประกอบการ

10. การเรียนรู้แบบปฏิบัติการ (Laboratory) เป็นการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติการเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม (เอกสารการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนสู่ศตวรรษที่ 21)

ซึ่งใกล้เคียงกับแนวคิดของวิจารณ์ พานิช (2555: 16-21) ได้กล่าวถึงทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ว่าสาระวิชาก็มีความสำคัญ แต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อมีชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ ๒๑ ปัจจุบันการเรียนรู้สาระวิชา (content หรือ subject matter) ควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าเองของศิษย์ โดยครูช่วยแนะนำ และช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้

3. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม

ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เป็นตลาดน้ำที่เกิดจากรวมตัวของชาวบ้านชุมชนริมคลองลัดมะยม แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ แต่เดิมก็เป็นตลาดริมน้ำเล็ก ๆ พอให้ชาวบ้านได้จับจ่ายใช้สอยหรือแลกเปลี่ยนข้าวของกัน มายุคหนึ่งที่มีการคมนาคมทางถนนมีมากขึ้น มีรถยนต์วิ่งผ่านไปมา ทำให้การค้าที่ตลาดริมน้ำแห่งนี้หมดความสำคัญลงจนเลิกราไปในที่สุด ต่อมา ลุงชวน ชูจันทร์ เห็นว่าเพื่อให้ชุมชนได้มีแหล่งจำหน่ายสินค้าที่ผลิตในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นผัก ผลไม้ ขนมคาวหวานที่สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน และชุมชนยังได้มีกิจกรรมร่วมกันอย่างอบอุ่น เหมาะที่จะเป็นที่พักผ่อนที่มีระยะทางใกล้ๆ กรุงเทพฯ เมื่อชุมชนต้องการนำเสนอกิจกรรมในคลอง ก็ต้องอนุรักษ์แม่น้ำลำคลอง เพื่อให้คูคลองสะอาดอยู่ตลอดเวลา จึงเป็นผลทางอ้อมที่ได้จากกิจกรรมนี้ เมื่อปลายปี 2547 ชาวบ้านกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 20 ราย ของคลองลัดมะยมจึงเปิดตลาดน้ำคลองลัดมะยมสู่สาธารณชนและนักท่องเที่ยวได้เพิ่มขึ้นเรื่อย จนในปี 2550 ชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยมได้รับรางวัลชุมชนท่องเที่ยวดีเด่น จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และในปี 2554 ได้รับรางวัลชมเชยการบริหารจัดการน้ำโดยชุมชนตามแนวพระราชดำริ จากสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน กระทรวงวิทยาศาสตร์)

ภาพที่ 2.1 ตลาดน้ำคลองลัดมะยม

ที่มา: www.klongladmayom.wordpress

2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

2.4.1 ความหมายของการท่องเที่ยว

องค์การสหประชาชาติได้จัดประชุมว่าด้วยการเดินทางและการท่องเที่ยวระหว่างประเทศขึ้น ณ กรุงโรม ประเทศอิตาลี เมื่อปี พ.ศ. 2506 ได้ให้คำจำกัดความของการท่องเที่ยวไว้ว่า การท่องเที่ยว หมายถึงการเดินทางในลักษณะดังต่อไปนี้ (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548: 11-12)

1. เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปรกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
2. เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ โดยมีได้ถูกบังคับหรือเพื่อรับสินจ้าง
3. เป็นการเดินทางเพื่อจุดประสงค์เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อการศึกษาในระยะสั้น เพื่อการกีฬาและการบันเทิง เป็นต้น แต่ไม่ใช่เพื่อไปประกอบอาชีพหรือไปอยู่ประจำ

องค์การท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization: W.T.O) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวว่าหมายถึง กิจกรรมการเดินทางของบุคคลไปยังสถานที่อื่นและพักอาศัยในสถานที่อื่นที่ไม่ใช่ถิ่นพำนักเดิมเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่เกินหนึ่งปีเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจติดต่อธุรกิจ หรือเพื่อจุดประสงค์อื่นอื่น (<http://tourismatbuu.wordpress.com>)

ทิพวรรณ พุ่มมณี (2551;25)กล่าวว่าการท่องเที่ยวหมายถึงการเดินทางไปยังแห่งหรือสถานที่เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างคือ เพื่อการพักผ่อน เพื่อการศึกษา ค้นหาคำตอบ แลกเปลี่ยนความรู้หรือประสบการณ์ เพื่อการจรรโลงใจหรือการโน้มน้าวให้เกิดความตระหนักและสำนึก(อ้างถึงใน

ศุภวรรณเจริญชัยสมบัติ, 2554)

จากคำจำกัดความข้างต้น จึงสรุปได้ว่าการท่องเที่ยวนั้นเป็นการเดินทางเพื่อพักผ่อน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อการศึกษาหาความรู้ และเพื่อการกีฬาบันเทิง เป็นต้น

2.4.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวมีองค์ประกอบหลักๆดังนี้

2.4.2.1 นักท่องเที่ยวเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวต่างจากนักท่องเที่ยว กล่าวคือ นักท่องเที่ยว (Tourist) หมายถึงผู้ที่เดินทางไปอยู่สถานที่อื่นมิใช่ที่พักถาวรของตนซึ่งเป็นการเดินทางไปอยู่ชั่วคราวตั้งแต่ 24 ชั่วโมงขึ้นไป (มีการค้างคืนอย่างน้อย 1 คืน) แต่ไม่เกิน 90 วันเป็นการเดินทางโดยสมัครใจด้วยจุดประสงค์ใดก็ตามที่มีใช้เพื่อไปหาอาชีพหรือหารายได้ และนักทัศนาจร (Excursionist) หมายถึงผู้ที่เดินทางไปอยู่ในสถานที่อื่นมิใช่ที่พักถาวรของตนซึ่งเป็นการเดินทางไปอยู่ชั่วคราวในระยะเวลาสั้น ๆ ไม่ถึง 24 ชั่วโมง (ไม่ได้ค้างคืน) (องค์การการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย)

2.4.2.2 การตลาดท่องเที่ยวหมายถึงความพยายามที่จะทำให้ให้นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวและบริการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของตน

2.4.2.3 การขนส่ง หมายถึงการจัดให้มีการเคลื่อนย้ายนักท่องเที่ยวด้วยยานพาหนะประเภทต่าง ๆ จากภูมิลำเนาไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดหมายปลายทางรวมทั้งการเดินทางกลับสู่ภูมิลำเนา การขนส่งแบ่งออกเป็น 4 ประเภทคือ ทางรถยนต์ ทางรถไฟ ทางเรือ และทางเครื่องบิน

2.4.2.4 ทรัพยากรท่องเที่ยวหมายถึงสิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้เกิดการเดินทางไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้แบ่งทรัพยากรท่องเที่ยวออกเป็น 3 ประเภท

ด้านที่ 1 ทรัพยากรท่องเที่ยวเกี่ยวกับธรรมชาติเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความงามตามธรรมชาติ น่าสนใจให้และดึงดูดให้ผู้คนไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้น เช่น ป่าไม้ ชายทะเล น้ำตก เป็นต้น

ด้านที่2 ทรัพยากรท่องเที่ยวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ โบราณสถานและโบราณวัตถุเป็นมรดกทางอดีตรวมไปถึงเรื่องราวต่างที่เกี่ยวกับประวัติและความเป็นมาของสถานที่นั้นและมีผลดึงดูดให้คนไปเยือนพื้นที่นั้น เช่น พระราชวัง ศาสนสถานกำแพงเมือง อุทยานประวัติศาสตร์ เมืองโบราณ เป็นต้น

ด้านที่3 ทรัพยากรท่องเที่ยวเกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรมประเพณี และกิจกรรมเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นมาตามรูปแบบของการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมซึ่งปฏิบัติยึดถือสืบทอดต่อกันมา ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการดึงดูดให้คนไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้นเช่น สภาพชีวิตผู้คนในชนบท หมู่บ้านชาวเขา ตลาดน้ำ งานเทศกาลประเพณีต่าง ๆ เป็นต้น

4.2.5 สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยตรงเพื่อรองรับการเดินทางจากนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะเป็นการอำนวยความสะดวกในการเข้าออกประเทศไม่ว่าจะเป็นการตรวจหนังสือเดินทางการต่อวีซ่านอกจากนี้ยังรวมถึงการให้บริการต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความสะดวกระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวเช่น บริการที่พักแรม บริการอาหาร บริการนำเที่ยว บริการขนส่งบริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

2. สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยอ้อมซึ่งเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในประเทศแล้วโดยรัฐบาลก็ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้อยู่แล้วแม้ว่าจะไม่มีการท่องเที่ยวก็ตามเช่น การสื่อสาร การไฟฟ้าการประปา การคมนาคม การรักษาความปลอดภัยและการรักษาพยาบาล เป็นต้น(<http://dit.dru.ac.th/home/023/travel/a1.html>)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2548: 91) แบ่งองค์ประกอบของการท่องเที่ยวดังนี้

1. นักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการท่องเที่ยว ปัจจัยหลักที่เกี่ยวกับนักท่องเที่ยวที่ควรศึกษา ได้แก่

1.1 ลักษณะพื้นฐานหรือลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวแยกตามลักษณะของเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส และถิ่นพำนัก เป็นต้น เพราะความแตกต่างของปัจจัยจะมีผลต่อพฤติกรรมการเดินทางและการเลือกสถานที่ท่องเที่ยวต่างกัน

1.2 การกระจายตัวของนักท่องเที่ยว

1.3 กิจกรรมต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยว

1.4 ฤดูกาลท่องเที่ยว ในแต่ละช่วงเดือน จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวมากน้อยต่างกัน ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศของแหล่งท่องเที่ยวและถิ่นที่อยู่อาศัยของนักท่องเที่ยว รวมถึงระยะเวลาวันหยุดพักผ่อนของนักท่องเที่ยว

2. ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรม และวัฒนธรรมประเพณีที่สะท้อนให้เห็นถึงอารยธรรมท้องถิ่นที่มีลักษณะเด่น และสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ ทรัพยากรการท่องเที่ยวแบ่งเป็น 2 ลักษณะทั่วไป คือ

2.1 ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

2.2 ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น

3. ธุรกิจในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว คือ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยตรงเท่านั้น ประกอบไปด้วย 6 ธุรกิจหลัก คือธุรกิจที่พักแรมธุรกิจนำเที่ยวธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มธุรกิจจำหน่ายสินค้าและของที่ระลึกธุรกิจคมนาคมขนส่ง และธุรกิจนันทนาการ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้จำแนกองค์ประกอบของการท่องเที่ยวไว้ 5 ประการคู่มือการบริหารและการจัดการท่องเที่ยว (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2543) ได้แก่

1. นักท่องเที่ยว

2. การตลาดการท่องเที่ยวได้แก่ การให้บริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว และการโฆษณาประชาสัมพันธ์

3. ทรัพยากรการท่องเที่ยว ได้แก่ทรัพยากรท่องเที่ยวตามธรรมชาติและทรัพยากรท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น

4. สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเช่น บริการขนส่ง ที่พักแรม บริการร้านอาหารและภัตตาคาร บริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ บริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก เป็นต้น

5. การต้อนรับอย่างมีไมตรีจิตร์ การคำนึงถึงแรงงานที่มีหน้าที่บริการนักท่องเที่ยวให้มีลักษณะที่สุภาพอ่อนน้อมซื่อสัตย์ บุคลิกดี ยิ้มแย้มแจ่มใสและมีจิตใจพร้อมให้บริการ (อ้างถึงใน พิมพ์พรณ สุจารินพงศ์ 2551: 8-10)

จากนิยามข้างต้นจะเห็นว่าองค์ประกอบการท่องเที่ยวครอบคลุมทั้งในนักท่องเที่ยว ที่พัก สถานที่ท่องเที่ยว และการให้บริการนักท่องเที่ยว

2.4.3 อุตสาหกรรมท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Tourism Industry) ประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภท ทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรง และธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อม หรือธุรกิจสนับสนุนต่าง ๆ จัดได้ว่าเป็นการส่งออกสินค้าออกที่มองไม่เห็นด้วยสายตา (Invisible Export) สร้างประโยชน์ให้กับประเทศโดยเป็นแหล่งที่มาของเงินตราต่างประเทศสร้างอาชีพอีกหลายแขนง ในด้านสังคมการท่องเที่ยวถือเป็นการพักผ่อน และคลายเครียดอีกทั้งได้ความรู้และประสบการณ์แปลกใหม่ นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีบทบาทกระตุ้นให้มีการใช้ทรัพยากรของประเทศให้เป็นประโยชน์อย่างกว้างขวางที่อยู่ใกล้กันได้เก็บมาประดิษฐ์เป็นหัตถกรรมพื้นบ้านขายเป็นของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยว บทบาทและความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ฉันทิช วรรณถนอม, 2552) มีดังต่อไปนี้คือ

1. ด้านเศรษฐกิจ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญอย่างมากสำหรับประเทศไทย ที่เห็นเด่นในในช่วงหลายปีที่ผ่านมาของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวก็คือ บทบาทด้านเศรษฐกิจซึ่งอาจกล่าวได้ว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้ที่สำคัญให้ประเทศเป็นลำดับต้นๆ โดยเฉพาะการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาใช้จ่ายในระบบเศรษฐกิจของประเทศ

2. ด้านสังคมและวัฒนธรรม

รูปแบบวิถีชีวิตของคนในสังคมในทุก ๆ สังคม จะมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาซึ่งเป็นเรื่องปรกติ แต่จะช้าหรือเร็วก้ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นเป็นตัวกระตุ้นทั้งปัจจัยภายในและภายนอก และทิศทางในการพัฒนาจะดีหรือไม่ดีก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยทั้งสองรวมทั้งสภาพสังคมนั้นๆ ในทำนองเดียวกันหากสังคมใดต้องการเปลี่ยนตัวเองจากสังคมเดิมตามปกติมาเป็นสังคมที่เปิดกว้างพร้อมรับการเข้ามาของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวการพัฒนาเปลี่ยนแปลงในสังคมนั้นเป็นไปอย่างรวดเร็วเป็นหลายเท่าตัวเนื่องจากการท่องเที่ยวต้องเกี่ยวข้องกับภาคธุรกิจหลายฝ่ายต้องเกี่ยวข้องกับคนหลายคนต้องเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมความต้องการของคนที่หลากหลาย

ผลกระทบของการท่องเที่ยวส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่นอย่างค่อยเป็นค่อยไป ซึมซับอย่างช้า ๆ ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภาคต่างๆ ควรตระหนักหมั่นสังเกตติดตามพัฒนานาวัฒนธรรมในสิ่งที่ดีและวัฒนธรรมภายนอกที่แตกต่างจากของตนมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในขณะเดียวกันต้องรักษาไว้ซึ่งคุณค่าวัฒนธรรมเดิมของท้องถิ่น

3. ด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เมื่อมีการท่องเที่ยวในชุมชนทำให้ผู้คนในแหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมที่เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยว ช่วยกันรักษาสภาพภูมิทัศน์ของสิ่งแวดล้อมในชุมชนไว้เพื่อสามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามามากขึ้นและสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวมาสนับสนุนในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ อันเป็นการนำทรัพยากรการท่องเที่ยวมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า

พิมพรรณ สุจารินพงศ์(2551: 11) ได้สรุปบทบาทสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยภาพรวมดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพอย่างกว้างขวาง เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมบริการที่ต้องใช้คน

ในการบริการ

2. เป็นการกระจายรายได้ไปสู่ประชากร สร้างงาน สร้างอาชีพมากมาย และยังเป็นการเสริมอาชีพ

ให้กับคนไทยอย่างกว้างขวาง

3. ก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศเช่นเดียวกับการส่งสินค้าออกประเภทอื่น ๆ ไปจำหน่ายยังต่างประเทศ

4. ช่วยสนับสนุนการฟื้นฟู ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี การละเล่น ที่เป็นมรดกตกทอดควรแก่การนำออกมาเผยแพร่ให้กับคนไทยและชาวโลก เมื่อมีการท่องเที่ยวเป็นสื่อในการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมดังกล่าว เจ้าของถิ่นก็จะตระหนักถึงความสำคัญของมรดกทางศิลปวัฒนธรรมในแง่ของการเป็นทรัพยากรท่องเที่ยวและจะช่วยฟื้นฟูและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไว้

5. สร้างความเจริญไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ และยังทำให้พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวมีความปลอดภัยและความมั่นคง

6. ช่วยส่งเสริมสันติภาพและสัมพันธไมตรีและความเข้าใจอันดีให้กับมนุษย์ต่างสังคม วัฒนธรรม ได้มารู้จักและเข้าใจกัน เพื่อที่จะนำไปสู่ความเป็นเพื่อนร่วมโลก และสันติภาพ

7. ทำให้เกิดความกลมกลืนระหว่างการท่องเที่ยวสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว รวมถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

อัคร พิศาลวานิช (25๓) กล่าวว่า การท่องเที่ยวมีความสำคัญในการพัฒนาประเทศทางด้านเศรษฐกิจและสังคม กิจกรรมท่องเที่ยวช่วยสร้างรายได้และนำเงินตราเข้าประเทศ ทำให้เศรษฐกิจของประเทศมั่นคง ส่วนดานการส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวในระดับภูมิภาคและท้องถิ่นเป็นการกระจายรายได้สู่พื้นที่ระดับล่างและชุมชนนอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีความสำคัญกับประเทศชาติทางด้านสังคม การพัฒนาการท่องเที่ยวจะนำมาสู่การพัฒนาทางสาธารณสุขโภชนาการและสิ่งอำนวยความสะดวกในแต่ละชุมชน ทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นนั้นดีขึ้น และก่อให้เกิดการตระหนักถึงคุณค่าของสถานที่ท่องเที่ยวซึ่งเป็นมรดกของชุมชน ทำให้เกิดการรักและหวงแหนชุมชน ภูมิสำเนา นำไปสู่การอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนต่อไป

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวคือการเดินทางของมนุษย์จากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่งเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจ มิใช่เป็นการเดินทางเพื่อการประกอบอาชีพ หรือหารายได้ การท่องเที่ยวอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงมีบทบาทและความสำคัญทั้งในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เป็นต้น

2.5. ภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ

2.5.1 ความเป็นมาและความหมายของภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ

ภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะเกิดหลังการสิ้นสุดของสงครามโลกครั้งที่สองซึ่งโลกมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ ด้านเทคโนโลยี และด้านเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วผู้คนจึงต้องการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและถ่ายทอดความรู้ในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ นอกจากนี้ได้มีการปฏิวัติทางภาษาศาสตร์จากที่เน้นที่การอธิบายกฎเกณฑ์ภาษามาเป็นการมุ่งเน้นที่การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตามสถานการณ์จริง รวมทั้งการให้ความสำคัญกับผู้เรียนซึ่งมีความต้องการและความสนใจที่แตกต่างกัน และภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะเป็นการเสริมสร้างแรงจูงใจผู้เรียนโดยช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้นและเร็วขึ้น (Hutchinson & Waters 1989: 6-8)

Streven (1988)ให้ความหมายโดยกำหนดคุณลักษณะของภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะด้านคือการพัฒนาหลักสูตรเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน กำหนดเนื้อหาสัมพันธ์กับสาขาวิชาอาชีพและกิจกรรมของผู้เรียนศัพท์สำนวนโครงสร้างและไวยากรณ์เหมาะสมกับเนื้อหา กำหนดทักษะภาษาตรงตามความต้องการของผู้เรียนและมีวิธีการสอนที่อาจแตกต่างไปจากการสอนภาษาอังกฤษทั่วไป

โรบินสัน (Robinson, 1990) ได้กำหนด 2 ประเด็นในการอธิบายเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ คือในเรื่องของขอบเขตและคุณลักษณะขอบเขตของการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะนั้นต้องตรงเป้าหมาย โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก ส่วนในเรื่องเกี่ยวกับคุณลักษณะ จะต้องมีการจำกัดในเรื่องของระยะเวลา เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งเหมาะสมกับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่

ต่อมาDudley-Evans และ St. John (1998) ได้พัฒนาแนวคิดของHutchinson และ Waters, Strevenและ Robinson และเสนอความหมายของภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะด้านโดยการกำหนดคุณลักษณะที่เหมือนและแตกต่างกับการสอนภาษาอังกฤษทั่วไปดังนี้

1. คุณลักษณะที่เหมือนกับภาษาอังกฤษทั่วไปคือพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะด้านให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนการสอนนั้นสนับสนุนสาขาการเรียนของผู้เรียนโดยมีศัพท์สำนวนโครงสร้างและไวยากรณ์ทักษะบทบาทและสถานการณ์ที่เหมาะสมกับกิจกรรมของผู้เรียน

2. คุณลักษณะที่แตกต่างจากภาษาอังกฤษทั่วไปคือการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะด้านนั้นสอดคล้องกับสาขาการเรียนของผู้เรียนการกำหนดสถานการณ์และวิธีการสอนนั้นเป็นลักษณะเฉพาะแตกต่างจากการสอนภาษาอังกฤษทั่วไปการพัฒนาหลักสูตรนั้นเหมาะสมกับนักเรียนที่เป็นผู้ใหญ่หรือผู้เรียนระดับมัธยมปลาย หรืออาชีวศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาอาชีพ และที่สำคัญที่สุดคือการพัฒนาหลักสูตรในเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนได้ทุกระดับทั้งในระดับเริ่มต้นระดับกลางและระดับสูง

สรุปการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะนั้น การกำหนดหลักสูตรจะสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในเรื่องของสาขาอาชีพและกิจกรรมของผู้เรียนศัพท์สำนวนโครงสร้างและไวยากรณ์เหมาะสมกับเนื้อหาที่กำหนดทักษะภาษาตรงตามความต้องการของผู้เรียนและมีวิธีการสอนที่อาจแตกต่างไปจากการสอนภาษาอังกฤษทั่วไป

2.5.2 ลักษณะของภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ

โดยคำนึงถึงการจัดการเรียนการสอน และความสนใจเฉพาะสาขาของผู้เรียนโรบินสัน (Robinson, 1990) ได้จำแนกลักษณะของภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะออกเป็น 4 ประการ

1. ภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะมุ่งเน้นที่เป้าหมายในการเรียนของผู้เรียนเพื่อนำไปใช้งาน ไม่ได้เรียนเพราะว่าสนใจในด้านภาษาและวัฒนธรรม
2. การจัดหลักสูตรสำหรับภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะต้องเหมาะสมกับเวลาที่จัดไว้
3. การจัดหลักสูตรสำหรับภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะสำหรับรายวิชาหนึ่ง ๆ ผู้เรียนจะมีความต้องการและเป้าหมายในการเรียนที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน
4. ผู้เรียนส่วนใหญ่ที่เรียนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะจะเป็นผู้ใหญ่

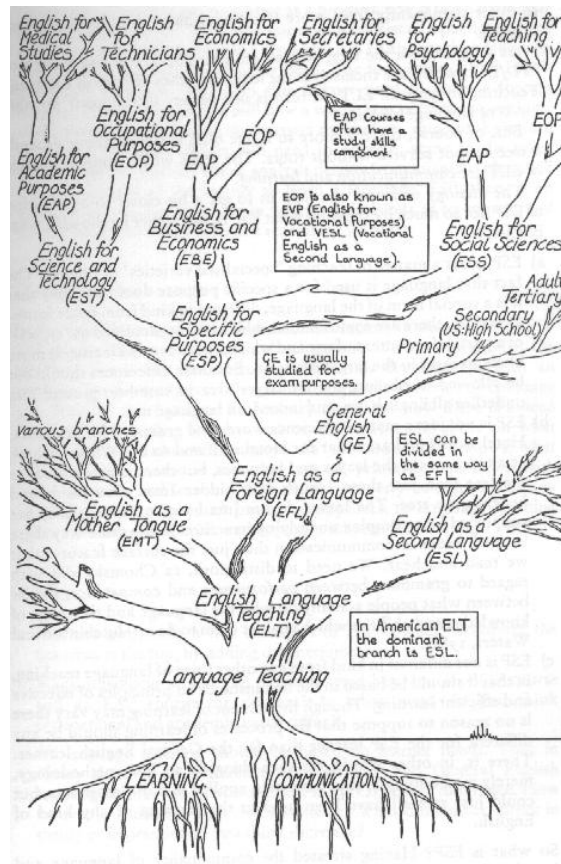
การสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะเป็นวิธีการสอนที่สนองต่อการประกอบอาชีพ และกระบวนการสอนก็จะแตกต่างจากการสอนภาษาอังกฤษทั่ว ๆ ไปจอห์นส์สันและดัดลีย์ (John & Dudley-Evans, 1998)

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่าลักษณะของภาษาอังกฤษเฉพาะมีประเด็นหลักคือ เป็นการสนองต่อความต้องการด้านอาชีพ (occupational requirements) และมีจุดประสงค์ในการนำภาษาไปใช้งานผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นผู้ใหญ่ และมีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน ต่างจากการเรียนภาษาอังกฤษทั่ว ๆ ไป

2.5.3 ประเภทของภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ

Hutchinson และ Waters (1989) นำเสนอแนวคิดการสอนภาษาอังกฤษที่เป็นภาพต้นไม่ตั้งภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 แนวคิดการสอนภาษาอังกฤษ
ที่มา: Hutchinson และ Waters (1989: 17)

Hutchinson และ Waters แบ่งภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะตามความเชี่ยวชาญของผู้เรียน เป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. ภาษาอังกฤษเพื่อวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (English for Sciences and Technology หรือ EST)
2. ภาษาอังกฤษเพื่อธุรกิจและเศรษฐศาสตร์ (English for Business and Economics หรือ EBE)
3. ภาษาอังกฤษเพื่อสังคมศาสตร์ (English for Social Sciences หรือ ESS)

ในแต่ละประเภทย่อยเป็นภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษา (English for Academic Purpose หรือ EAP) และภาษาอังกฤษเพื่อการอาชีพ (English for Occupation Purpose หรือ EOP) หรือ ภาษาอังกฤษเพื่อการอาชีพศึกษา (English for Vocational Purpose หรือ EVP) หรือภาษาอังกฤษเพื่อการอาชีพศึกษาในฐานะภาษาที่สอง (Vocational English as a Second Language หรือ VESL)

สเตอร์เวนส์ (Stevens, 1988) ได้แบ่งภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะออกเป็น 2 ประเภทคือ

1.ภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะทางวิชาการ (English for Academic Purposes) เช่น วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เกษตรศาสตร์ เภสัชศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์ เป็นต้น

2.ภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะทางวิชาชีพ (English for Occupational Purposes) เช่น แอร์โฮสเตส มัคคุเทศก์และเลขานุการ เป็นต้น

โรบินสัน (Robinson, 1990) ได้จำแนกประเภทของภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ คล้าย ๆ กันคือแบ่งเป็นภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะด้านวิชาชีพ และภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะด้านการศึกษาหรือด้านวิชาการรวมทั้ง จอห์นส์ ได้แบ่งประเภทของภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะในประเทศสหรัฐอเมริกาออกเป็น 2 ประเภทหลักคือ

1.ภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะด้านวิชาการทั่วไป (General English for Academic Purposes)

2.ภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะสาขาวิชา (Discipline Specific)

สรุปได้ว่า หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะออกแบบมาเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนครอบคลุมทั้งด้านหัวข้อและเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กับผู้เรียนและตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียนด้านอาชีพในการนำภาษาไปใช้ในการฝึกอบรมด้านอาชีพไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการหรือเฉพาะวิชาชีพ

2.6 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้

2.6.1 การเรียนรู้

คิมเบิล (Gregory A Kimble, 2013) กล่าวว่า “การเรียนรู้คือการเปลี่ยนแปลงศักยภาพแห่งพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวรซึ่งเป็นผลมาจากการฝึกหรือการปฏิบัติที่ได้รับการเสริมแรง (Learning as a relatively permanent change in behavioral potentiality that occurs as a result of reinforced practice)” จากความหมายของการเรียนรู้ข้างต้นแยกกล่าวเป็นประเด็นสำคัญได้ 5 ประการคือ

1) การที่กำหนดว่าการเรียนรู้คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก็แสดงว่าผลที่เกิดจากการเรียนรู้จะต้องอยู่ในรูปของพฤติกรรมที่สังเกตได้หลังจากเกิดการเรียนรู้แล้วผู้เรียนสามารถทำสิ่งหรือเรื่องที่ไม่เคยทำมาก่อนการเรียนรู้ นั่น

2) การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้นต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างถาวรนั่นก็คือพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปนั้นจะไม่ใช่พฤติกรรมในช่วงสั้นหรือเพียงชั่วคราวและในขณะเดียวกันก็ไม่ใช่พฤติกรรมที่คงที่ไม่เปลี่ยนแปลงอีกต่อไป

3) การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังกล่าวไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนไปอย่างทันทีทันใดแต่มันอาจเป็นการเปลี่ยนแปลงศักยภาพ (Potential) ที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ต่อไปในอนาคตการเปลี่ยนแปลงศักยภาพนี้อาจแฝงอยู่ในตัวผู้เรียนซึ่งอาจจะยังไม่ได้แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมอย่างทันทีทันใดก็ได้

4) การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือการเปลี่ยนแปลงศักยภาพในตัวผู้เรียนนั้นจะเป็นผลมาจากประสบการณ์หรือการฝึกเท่านั้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือศักยภาพอันเนื่องมาจากสาเหตุอื่นไม่ถือเป็นการเรียนรู้

5) ประสบการณ์หรือการฝึกต้องเป็นการฝึกหรือปฏิบัติที่ได้รับการเสริมแรง (Reinforced practice) หมายความว่าเพียงแต่ผู้เรียนได้รับรางวัลหลังจากที่ตอบสนองก็จะให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นในแง่นี้คำว่า “รางวัล” กับ “ตัวเสริมแรง” (Reinforcer) ให้ความหมายเดียวกันอะไรบางอย่างที่อินทรีย์ (บุคคล) ต้องการจากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าการเรียนรู้หมายถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเดิมไปเป็นพฤติกรรมใหม่อย่างถาวรด้านความรู้ความเข้าใจด้านความรู้สึกและด้านทักษะซึ่งเกิดจากการฝึกฝนและการได้รับประสบการณ์แต่ไม่ใช่เกิดจากสัญชาตญาณวุฒิภาวะหรือจากการเปลี่ยนแปลงของร่างกายซึ่งทำให้เกิดการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ดีขึ้นและปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ เป็นอย่างดี (เอกสารประกอบการสอนหน่วยการเรียนรู้วิทยาศาสตร์)

Mednick(1959)ได้ให้ความหมายการเรียนรู้ว่า 1)การเรียนรู้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม 2)การเรียนรู้เป็นผลจากการฝึกฝน3)การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวรจนเป็นนิสัยมิใช่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมชั่วคราว 4)การเรียนรู้ไม่อาจสังเกตได้โดยตรงแต่ทราบจากการกระทำที่เป็นผลจากการเรียนรู้

Cronbach(1959) กล่าวว่า ธรรมชาติของการเรียนรู้เป็นกระบวนการชนิดหนึ่งซึ่งประกอบไปด้วย

1. จุดมุ่งหมายของผู้เรียน (Goal) หมายถึงสิ่งที่ผู้เรียนต้องการหรือสิ่งที่ผู้เรียนมุ่งหวังการเรียนรู้อย่างไม่มีจุดมุ่งหมายโดยไม่ทราบว่าเรียนไปทำไมย่อมจะไม่บังเกิดผลดีขึ้นได้

2. ความพร้อม (Readiness) เป็นลักษณะเฉพาะตัวของนักเรียนหรือผู้เรียนแต่ละคนหมายรวมถึงวุฒิภาวะของผู้เรียนด้วยคนที่มีความพร้อมจะเรียนได้ดีกว่าทั้ง ๆ ที่อยู่ในสถานการณ์เดียวกันจึงควรสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับนักเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อม

3. สถานการณ์ (Situation) หมายถึง สิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่มากระทำต่อผู้เรียน เช่น การเรียนการสอน สถานการณ์ต่าง ๆ การมีประสบการณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างแท้จริงทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี

4. การแปลความหมาย (Interpretation) เป็นการศึกษาหาเส้นทางในสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่เพื่อเข้าไปสู่จุดมุ่งหมายหรือการวางแผนการกระทำเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย การจะบรรลุ

จุดมุ่งหมายนั้นอาจมีหลายวิธีและอาจจะมีวิธีหนึ่งที่ดีที่สุดการที่คนจะเลือกวิธีใดนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถในการแปลความหมายเป็นสำคัญ

5. การลงมือกระทำ (Action) เมื่อแปลสถานการณ์แล้วผู้เรียนจะลงมือตอบสนองสถานการณ์หรือสิ่งเร้าในทันทีการกระทำนั้นผู้เรียนย่อมจะคาดหวังว่าจะเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะทำให้เขาบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

6. ผลที่ตามมา (Consequence) หลังจากตอบสนองสิ่งเร้าหรือสถานการณ์แล้ว ผลที่ตามมาคืออาจจะประสบผลสำเร็จตามที่ได้ตั้งจุดมุ่งหมายซึ่งในกรณีจะนำมาซึ่งความพอใจ (Confirm) และจะเป็นแรงจูงใจให้ทำกิจกรรมอย่างเดิมอีกถ้าไม่ประสบผลสำเร็จย่อมไม่พอใจ ผิดหวัง (Contradict) อาจหมดกำลังใจ ท้อแท้ที่จะตอบสนองหรือทำพฤติกรรมต่อไป

7. ปฏิกริยาต่อความผิดหวัง (Contradict) ซึ่งจะกระทำใน 2 ลักษณะคือปรับปรุงการกระทำของตนใหม่เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายโดยย้อนไปพิจารณาหรือแปลสถานการณ์หรือสิ่งเร้าใหม่แล้วหาวิธีกระทำพฤติกรรมที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายปลายทางให้ได้อีกประการหนึ่ง อาจไม่ทำกิจกรรมนั้นอีกเลย หรืออาจจะกระทำซ้ำ ๆ อย่างเดิมโดยไม่เกิดผลอะไรเลยก็ได้ (<http://gotoknow.org/blog/useit/44534>)

2.6.2 การเรียนรู้ด้วยตัวเอง

การเรียนรู้ด้วยตนเอง คือการเรียนรู้ที่เกิดจากแรงจูงใจของแต่ละบุคคลเหมาะสมกับสภาวะการณ์ของสังคมปัจจุบัน ความสำเร็จของการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นมีเงื่อนไขและปัจจัยหลักอยู่ที่ตัวผู้เรียน ที่ต้องมีวินัยความมุ่งมั่นและนิสัยใฝ่เรียน ใฝ่รู้ ดังนั้นการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยสถาบันทางสังคมทุกภาคส่วนโดยเฉพาะครอบครัวและสถานศึกษาที่ส่งเสริมหรือจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ การเรียนรู้ได้ด้วยตนเองถือว่าสุดยอดของการเรียนรู้การจะสร้างกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้โดยมากมักจะเริ่มต้นการเรียนรู้จากสิ่งที่ตัวเองรักและชอบก่อน ซึ่งจะเป็นตัวปลุกเร้าให้เกิดความสนใจ ที่จะศึกษาเรียนรู้ในรายละเอียดต่อไป (หัสชัย สิทธิรักษ์, 2557)

ในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงที่ทั่วโลกเต็มไปด้วยข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและการตัดสินใจของผู้คนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ผู้ที่สามารถเข้าถึงและมีความแม่นยำของข่าวสารและข้อมูลมากกว่าจะตัดสินใจในสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและถูกต้องการรับรู้ข่าวสารและข้อมูลเหล่านี้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตบนพื้นฐานของการเรียนรู้ด้วยตนเองการเรียนรู้ด้วยตนเองมีแนวคิดพื้นฐานมาจากทฤษฎีกลุ่มมนุษยนิยม (Humanism) ซึ่งเชื่อในเรื่องความเป็นอิสระและความเป็นตัวของตัวเองของมนุษย์ที่วามมนุษย์ทุกคนเกิดมาพร้อมกับความดีมีความเป็นอิสระเป็นตัวของตัวเองสามารถหาทางเลือกของตนเองมีศักยภาพและพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างไม่มีขีดจำกัดมีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อผู้อื่นซึ่งเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับนักจิตวิทยามานุษย

นิยม (Humanistic Psychology) ที่ให้ความสำคัญในฐานะที่ผู้เรียนเป็นปัจเจกบุคคลและมีแนวคิดว่ามีมนุษย์ทุกคนมีศักยภาพและมีความโน้มเอียงที่จะใส่ใจใฝ่รู้จนทราบดีด้วยตนเองมนุษย์สามารถรับผิดชอบพฤติกรรมของตนเองและถือว่าตนเองเป็นคนที่มีค่า (https://sites.google.com/site/natawatc/reiyn-ru/reiyn-ru-cak-sangkham/sangkham-haeng-kar-peliynpaelng)

Candy (1991) ได้กล่าวว่า SDL สามารถนำไปใช้ในการศึกษาผู้ใหญ่และมีความเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning) โดยมีแนวคิดที่ผู้เรียนรู้อย่างตนเองจะมีลักษณะเฉพาะที่เรียนรู้ได้ในบริบทที่แตกต่างกันและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมทำให้เกิดกระบวนการในการขึ้นต้นเองเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนกระบวนการเรียนรู้ประกอบด้วย 4 ด้านคือความเป็นอิสระของผู้เรียน (Personal autonomy) การจัดการตนเอง (Self-management) ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสามารถ (Capacity) และความเต็มใจ (Willingness) ของผู้เรียนการควบคุมตนเอง (Self-control) ให้สามารถเรียนรู้ตามระบบการศึกษาได้และการเรียนรู้ที่นอกกรอบการศึกษา (Autodidaxy) ซึ่งผู้เรียนเป็นผู้สอนตนเอง (อ้างถึงใน อมรินทร์เทวตาเอกกฤตเลิศวิทยาประดิษฐ์ชวนชื่นอัคคะวณิชชาฐิติพรสารานุกรมศาสตร์และ ราชกรวชิรสิโรตม, 2557: 10-11)

กระบวนการการเรียนรู้ด้วยตนเองเริ่มจากการประเมินความต้องการของตนเอง (Assessing Needs) แล้วกำหนดจุดมุ่งหมาย (Setting goals) กำหนดสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ (Specifying learning content) โดยกำหนดระดับความยากง่ายชนิดของสิ่งที่ต้องการเรียนพิจารณาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการเรียนความต้องการความช่วยเหลือแหล่งทรัพยากรประสบการณ์ที่จำเป็นในการเรียนรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองมีหลายลักษณะ เช่น การทำสมุดบันทึกส่วนตัวเพื่อใช้บันทึกข้อมูลความคิดเรื่องราวต่าง ๆ ที่เราได้เรียนรู้หรือเกิดขึ้นในสมองของเราเป็นการเก็บสะสมเพิ่มพูนความคิดเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยไว้เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเพิ่มเติมต่อยอดให้กว้างไกลออกไปโดยกำหนดวางแผนโครงการเรียนรู้รายบุคคล

การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากเพราะจะทำให้กลายเป็นคนที่ขยันแสวงหาความรู้ใส่ตัวเองและความรู้ที่ได้มาอาจจะนำมาใช้ประโยชน์ได้เมื่อมีความจำเป็นเพราะการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสิ่งที่ไม่ยากถ้ามีความขยันหมั่นเพียรการเรียนรู้ด้วยตนเองมีหลากหลายวิธีการขึ้นอยู่กับความสามารถและความสนใจของแต่ละบุคคล (อัญชวลิตีแพทย์, 2553: 21-22)

สรุปได้ว่าการเรียนรู้ต่างจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง กล่าวคือ การเรียนรู้เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมความคิด ความรู้ อารมณ์ และความชำนาญซึ่งมีประกอบด้วยองค์ประกอบหลายอย่างเช่นความพร้อมของผู้เรียน สถานการณ์ การแปลความหมายและผลที่เกิดตามมา เป็นต้น ส่วนการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากแรงจูงใจของปัจเจกบุคคล มีการกำหนดจุดมุ่งหมายและสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ วิธีการอย่างชัดเจนล่วงหน้า

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นวมินทร์ ประชานันท์ (2555) ทำการสำรวจเรื่องความต้องการของพนักงานที่ทำงานในบริษัททัวร์ต่างชาติในกรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ ภูเก็ต สมุยและพัทยา ผลการวิจัยพบว่าทักษะภาษาอังกฤษที่ใช้ในการทำงานมากที่สุดคือทักษะการพูด รองลงมาคือ ทักษะการฟัง การอ่าน และการเขียนโดยใช้การสื่อสารเกี่ยวกับการให้ข้อมูล การบริการ และการให้ความช่วยเหลือและอื่น ๆ เป็นต้น

ในการสำรวจปัญหาและความต้องการพัฒนาทักษะการฟัง-การพูดภาษาอังกฤษของกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพขับเรือโดยสารบริเวณหาดอ่าวนางจ.กระบี่ พบว่าปัญหาด้านการใช้ทักษะการฟัง คือ ฟังนักท่องเที่ยวพูดไม่เข้าใจสำเนียงฟังยากไม่เข้าใจ ส่วนปัญหาด้านการใช้ทักษะการพูดได้แก่ รู้คำศัพท์น้อยทำให้ยากต่อการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวไม่สามารถพูดสำเนียงภาษาอังกฤษได้ถูกต้องและทำให้นักท่องเที่ยวไม่เข้าใจ(พิมพ์จินดาอาการสระพิพริฐิตตะคุโนและศุภรัตน์ทัศนีสลพร: 2555)

นอกจากนี้ วราพร พูลเกษวนุชชิตาสุภักควนิชและธิดิพล วิมุทตานนท์ ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของชุมชนหมู่บ้านโฮมสเตย์ เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว: กรณีศึกษาบ้านโคกโก่งตาบลกุดหว้าอำเภอภูผินารายณ์จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่าชุมชนหมู่บ้านโฮมสเตย์มีความต้องการให้บทเรียนมีเนื้อหาเกี่ยวกับหมู่บ้านโฮมสเตย์จเรียงตามลำดับคือการต้อนรับนักท่องเที่ยวการแนะนำเกี่ยวกับที่พักโฮมสเตย์แหล่งท่องเที่ยวในหมู่บ้านโฮมสเตย์การแสดงพื้นบ้านประเพณีและวัฒนธรรมและอาหารพื้นบ้าน(วราพร พูลเกษวนุชชิตาสุภักควนิชและธิดิพล วิมุทตานนท์, 2557)

งานวิจัยของยุพาภรณ์พิริยศิลป์เรื่องความต้องการทางด้านภาษาอังกฤษของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในเขตจังหวัดขอนแก่นกลุ่มตัวอย่างคือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่นสะท้อนความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษขององค์กรในท้องถิ่นจากผลการวิจัยพบว่าจุดประสงค์ของการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อ

1. การทักทายและสนทนาสื่อสารทั่วไป
2. ให้คำแนะนำและข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว
3. บอกทาง
4. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาหาร
5. การโดยสารเดินทางจองตั๋ว
6. การให้ข้อมูลเกี่ยวกับของที่ระลึกการขายและแนะนำสินค้า
7. อธิบายและให้คำแนะนำทั่วไปเกี่ยวกับกฎระเบียบในการเยี่ยมชมการให้ข้อมูลและแนะนำเกี่ยวกับที่พัก

8. การอธิบายและให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรม และเนื้อหาที่ต้องการพัฒนาการสื่อสารภาษาอังกฤษ เรียงตามลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อยประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว การเดินทาง ที่พัก การซื้อของที่ระลึก วัฒนธรรมประเพณี และการจัดทัวร์

งานวิจัยของสุภิตากาฬสินธุ์และ นิสากรจารุมณีเรื่องความจำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษของพนักงานต้อนรับส่วนหน้าของโรงแรมในพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ของประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 2558 เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากพนักงานต้อนรับส่วนหน้าและผู้จัดการต้อนรับส่วนหน้าของโรงแรมที่ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยใน 3 พื้นที่ท่องเที่ยวได้แก่จังหวัดภูเก็ตอำเภอสมุยจังหวัดสุราษฎร์ธานีและอำเภอหาดใหญ่จังหวัดสงขลาจำนวน 875 แห่งพบว่าทักษะภาษาอังกฤษทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน มีความจำเป็นในระดับมาก เรียงตามลำดับคือการฟัง ค่าเฉลี่ย 3.78 การพูดมีค่าเฉลี่ย 3.76 การเขียนมีค่าเฉลี่ย 3.43 และการอ่านมีค่าเฉลี่ย 3.37 โดยความจำเป็นในการใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการฟัง ประกอบด้วยเรื่องดังต่อไปนี้ 1. ฟังความต้องการของลูกค้าในการติดต่อใช้บริการ 2. ฟังเพื่อโต้ตอบสนทนาเรื่องทั่วไป 3. ฟังเรื่องที่ลูกค้าทักท้วง 4. ฟังบทสนทนาทางโทรศัพท์ 5. ฟังภาษาอังกฤษสำเนียงต่าง ๆ 6. ฟังเพื่อจดบันทึกข้อความ/กรอกข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้า 7. ฟังสำนวน สแลงภาษาอังกฤษสำหรับความจำเป็นในการพูดภาษาอังกฤษมีความจำเป็นในระดับมากโดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

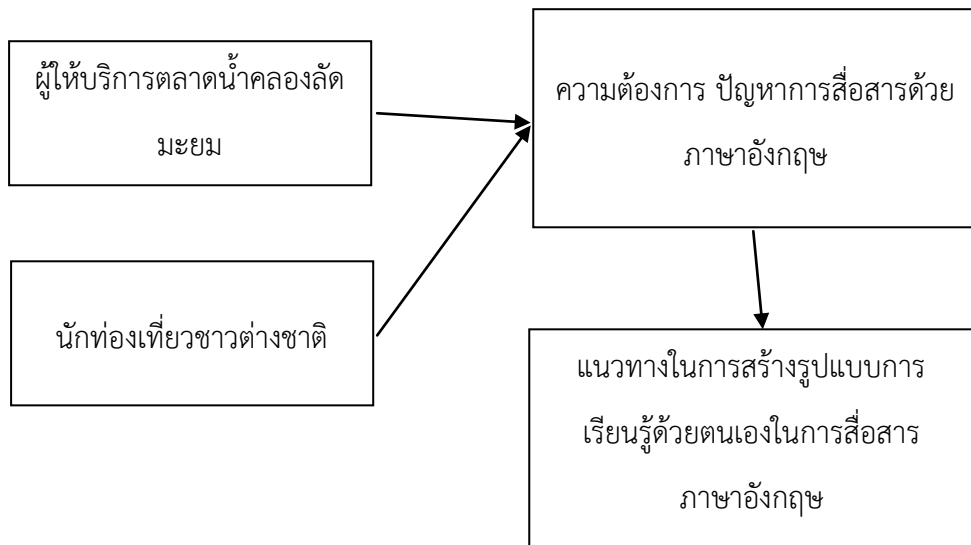
1. กล่าวต้อนรับ/ทักทาย/อำลาลูกค้า
2. สอบถามข้อมูล/ความต้องการของลูกค้า
3. กล่าวแสดงความต้องการด้วยความสุภาพ
4. กล่าวขอโทษเมื่อเกิดความผิดพลาด
5. สนทนาทั่วไปกับลูกค้า
6. พูดและเข้าใจคำศัพท์
7. แนะนำและให้ข้อมูลด้านการบริการต่าง ๆ กฎระเบียบหรือข้อห้ามของโรงแรมคำศัพท์เฉพาะด้านการโรงแรม (สุภิตากาฬสินธุ์และ นิสากรจารุมณี, 2558)

จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่า งานวิจัยของนวมินทร์ ประชานันท์ใกล้เคียงกับกับงานวิจัยของสุภิตา กาฬสินธุ์ และ นิสากร จารุมณีซึ่งพบว่าทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษมีความจำเป็นในการทำงานรองลงมาคือการอ่านและการเขียนสำหรับเนื้อหาที่ต้องการพัฒนาภาษาอังกฤษนั้นใกล้เคียงกันในเรื่องของ การกล่าวต้อนรับแนะนำแหล่งท่องเที่ยว ประเพณี และวัฒนธรรมได้แก่งานวิจัยของ วราพร พูลเกษ วนุชชนิตา สุภุควนิช และธิดิพล วิมุกตานนท์เรื่องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของชุมชนหมู่บ้านโฮมสเตย์ เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว: กรณีศึกษาบ้านโคกโก่งและงานวิจัยของยุพาภรณ์ พิริยศิลป์เรื่องความต้องการทางด้านภาษาอังกฤษของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในเขตจังหวัดขอนแก่น

7.กรอบดำเนินงานวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร มีรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.3 การสร้างและตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้ให้บริการที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชันจำนวน 300 คน(ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ขั้นต้นกับหัวหน้าในแต่ละโซน)ส่วนกลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้ให้บริการชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม 8 กลุ่ม จำนวน 60 คนใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยเจาะจงเฉพาะผู้ที่มีประสบการณ์ในการให้ติดต่อค้าขายกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ตลาดน้ำชุมชนคลองลัดมะยม 1 ปีขึ้นไป

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้แก่ 1) แบบสอบถาม (questionnaire) 2) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและ 3) การสัมภาษณ์เชิงลึกการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) การวิเคราะห์หาค่าหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ความคลอบคลุมของโครงสร้างและความสอดคล้องตามจุดมุ่งหมาย และได้รับข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไข นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขไปตรวจสอบอีกครั้งก่อนนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เกณฑ์ข้อคำถามนี้คือถ้าข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5-1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้ แต่ถ้าข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรปรับปรุงหรือตัดทิ้ง ในการวิจัยครั้งนี้แบบสอบถามมีค่า IOC = 0.70

3.3 การสร้างและตรวจเครื่องมือคุณภาพวิจัย

3.3.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview Questions)

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีรวมถึงเอกสารต่าง ๆ เพื่อออกแบบคำถามใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview Questions) ซึ่งเป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Open end) ในการสัมภาษณ์เดี่ยวโดยมีสาระตรงกับวัตถุประสงค์และครอบคลุมกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อสอบถามผู้ที่มีประสบการณ์ตรงและเกี่ยวข้องกับสภาพการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางการท่องเที่ยวที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร โดยสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ.1 ลักษณะประชากรศาสตร์ 2 ปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับการท่องเที่ยว 3 วิธีการแก้ปัญหาในการสื่อสารและ.4 การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร

3.3.2 แบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูล แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่องรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อสื่อสารภาษาอังกฤษกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยมโดยประกอบด้วย 3 ตอนคือ

ตอนที่1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา เช่นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่2 สภาพปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษและความต้องการทักษะภาษาอังกฤษได้แก่ ด้านสาเหตุของปัญหาในการเรียนรู้ ด้านความต้องการทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านความต้องการคำศัพท์ที่ใช้ในการสื่อสารโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต (Likert)

ตอนที่3 รูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองได้แก่ สมุดบันทึกส่วนตัว สมุดภาพคำศัพท์ เทป CD/DVD และการเรียนรู้รายบุคคล

ตอนที่4 คิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นอื่น

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้คือ

1. ทำหนังสือถึงผู้นำชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม สมาชิกคณะกรรมการตลาดน้ำคลองลัดมะยมเพื่อขอลงพื้นที่แจกแบบสอบถามให้ผู้บริการที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม รวมทั้งการขอสัมภาษณ์และขออนุญาตบันทึกข้อมูลในการสัมภาษณ์

2. ดำเนินการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวและผู้ให้บริการชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม

3. ลงพื้นที่แจกแบบสอบถามให้กับผู้บริการ 8กลุ่ม

4. เก็บรวบรวมแบบสอบถามและสรุปรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

สรุปวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลปรากฏในตารางที่ 3.1

ในการสัมภาษณ์ใช้คำถามเกี่ยวกับปัญหาที่พบในการสื่อสารภาษาอังกฤษ

ตารางที่ 3.1 สรุปวิธีการเก็บข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล	จำนวน (คน)
1. การศึกษาสภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษ	1. สัมภาษณ์ผู้ประกอบการ 2. สัมภาษณ์นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ	5 20
2. การสำรวจความต้องการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม	แบบสอบถาม	60
3. การศึกษารูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้ให้บริการตลาดน้ำคลองลัดมะยมท่องเที่ยว	แบบสอบถาม	60

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการจำแนกถ้อยคำหรือข้อความที่กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นแล้วนำมาตีความวิเคราะห์ และสังเคราะห์สร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction Analysis) อภิปรายถึงข้อเท็จจริงที่ค้นพบตามสภาพการณ์และประเด็นสำคัญ

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้คือ

1. วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถาม เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการใช้ภาษาอังกฤษของผู้บริการที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยมแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) การแจกแจงความถี่ร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้ให้บริการที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายความว่า	มีความต้องการมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายความว่า	มีความต้องการมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายความว่า	มีความต้องการปานกลาง

ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายความว่า	มีความต้องการน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายความว่า	มีความต้องการน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยเป็นคำถามปลายปิด

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นคำถามปลายเปิด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Result) เป็นการศึกษาสภาพการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม

ส่วนที่ 2 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Result) เป็นการศึกษาความต้องการในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองที่ชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยมผลการวิจัยมีดังนี้

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยใช้การศึกษาจากข้อมูลเชิงสำรวจ (survey Study) การสำรวจสภาพการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารของผู้ให้บริการที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยมโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้คำถามแบบกึ่งโครงสร้าง (The semi-structured interview) กับกลุ่มตัวอย่างที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยมกรุงเทพมหานคร จำนวน 25คน พบว่า

1. ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

2.1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60 และเพศชายจำนวน 12 คนคิดเป็นร้อยละ 40

2.2 ผู้เข้าตอบแบบสอบถามอายุระหว่าง 36-46 ปี คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ 26-35 ปีคิดเป็นร้อยละ 26.67 อายุ 46-55 ปีร้อยละ 23.33 และอายุ 56 ปีขึ้นไปร้อยละ 10 ตามลำดับ

2.3 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80 และสูงกว่าปริญญาตรีร้อยละ 20

2. ปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้ให้บริการที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม จังหวัด กรุงเทพมหานคร

2.1 ปัญหาที่เกิดกับผู้ให้บริการ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้บริการพบว่าสาเหตุหลัก ๆ คือฟังไม่เข้าใจในสิ่งที่นักท่องเที่ยวต่างชาติดูถามมา เพราะบางคนพูดเร็วมาก ฟังไม่ทัน และในการโต้ตอบก็ไม่สามารถนึกคำศัพท์ได้ ผู้ให้บริการบางคนให้คนแก้ปัญหาด้วยการขอร้องผู้ให้บริการที่สามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติช่วยพูดให้หรือบางครั้งจำเป็นต้องใช้ภาษามือนอกจากนี้ยังพบความแตกต่างว่าผู้ให้บริการรุ่นใหม่ที่มีอายุน้อยน้อยพอที่จะสื่อสารภาษาอังกฤษได้บ้างไม่ใช่ไม่ได้เลย

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่รับผิดชอบในการให้บริการในคลาสน้ำคลองลัดมะยม พบว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีทั้งยุโรป เอเชีย อเมริกาเป็นต้นนักท่องเที่ยวที่เป็นชาวเอเชียส่วนใหญ่มาจากประเทศจีน และเกาหลีเป็นส่วนมากรองลงมาเป็นชาวฝรั่งเศส และเป็นประเทศทางแถบสแกนดิเนเวียซึ่งมักจะมากับบริษัททัวร์ ผู้ให้บริการรายหนึ่งให้ข้อมูลว่า ผู้ให้บริการทั้งหมดไม่ใช่สื่อสารภาษาอังกฤษไม่ได้ซักทีเดียว พอมีบ้างที่สื่อสารภาษาอังกฤษได้เพราะเคยใช้ชีวิตในต่างแดน และผู้ให้บริการบางรายทำงานประจำในวันธรรมดา มาเข้าพื้นที่ขายสินค้าเฉพาะวันเสาร์อาทิตย์ เท่านั้นผู้ให้บริการที่มีข้อจำกัดในเรื่องการสื่อสารภาษาอังกฤษ คือพูดได้บ้างหรือพูดไม่ได้เลย

2.2 ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

ปัญหาที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เช่น ผู้ให้บริการไม่เข้าใจในสิ่งที่ตนถามบางครั้งมีการพูดซ้ำก็ไม่เข้าใจ และในการฟัง นักท่องเที่ยวบางคนไม่เข้าใจสำเนียงที่ผู้บริการพูดทำให้จับใจความไม่ได้

3 การแก้ไขปัญหาในการสื่อสารทางการท่องเที่ยวด้วยภาษาอังกฤษ ผู้ให้บริการนักท่องเที่ยวที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยมกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีความเห็นว่าวิธีการแก้ไขปัญหาในการสื่อสารทางการท่องเที่ยวด้วยภาษาอังกฤษนั้นควรใช้การฝึกอบรม หรือสอนด้วยสื่อออนไลน์ส่วนใหญ่เห็นว่าการเรียนรู้คำศัพท์เกี่ยวกับสินค้าเป็นสิ่งสำคัญจากการสัมภาษณ์ผู้ให้บริการพบว่า บางครั้งชาวต่างชาติไม่กล้าที่จะลองชิมสินค้า จึงต้องให้ทดลองชิม นักท่องเที่ยวจึงตัดสินใจซื้อสินค้า นอกจากนี้ผู้ให้บริการบางคนใช้ภาษามือในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าผู้ให้บริการอีกส่วนหนึ่งจะขอร้องผู้ให้บริการที่พอพูดและฟังภาษาอังกฤษได้มาช่วยสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติแทน

4 การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาทางการสื่อสาร ผู้ให้บริการนักท่องเที่ยวที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยมกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาทางการสื่อสารสำหรับผู้ให้บริการควรมีการจัดฝึกอบรมภาษาอังกฤษผู้ให้บริการส่วนหนึ่งที่เป็นผู้สูงวัยเห็นว่าควรมีการติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ เพราะอาจจะลืมในขณะที่ผู้ให้บริการบางคนเห็นว่าการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากผู้ให้บริการจากผู้ให้บริการรายอื่นที่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ ถือเป็นการเรียนรู้อย่างหนึ่ง

ผลจากการวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้ศึกษาจากข้อมูลเชิงสำรวจ (Survey Study) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความต้องการทักษะภาษาอังกฤษ รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเอง คำศัพท์ที่ต้องการใช้ในการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้ให้บริการและข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากผู้ให้บริการจำนวน 8 กลุ่มคืออาหาร ผัก ผลไม้สดขนมไทย เครื่องดื่ม เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ของใช้ของเล่น ของตกแต่งบ้าน และเบ็ดเตล็ดทั้งหมด 60 คนผลการวิจัยพบว่า

1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 4.1 จำนวน และร้อยละด้านประชากรศาสตร์ แบ่งตามเพศ อายุ และระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	26	43.16
หญิง	34	56.44
รวม	60	100.00
อายุ		
26 – 35 ปี	16	26.67
36- 45 ปี	20	33.33
46-55 ปี	15	25.00
56 ปีขึ้นไป	9	15.00
รวม	60	100.00
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	4	6.67
มัธยมศึกษาตอนต้น	3	5.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย	8	13.33
ปวช	18	30.00
ปวส	10	16.67
ระดับปริญญาตรี	15	25.00
สูงกว่าระดับปริญญาตรี	2	3.33
รวม	60	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 56.44 เป็นเพศชายร้อยละ 43.16 มีอายุระหว่าง 36-45 ปี มีระดับการศึกษาระดับปวช ปวส และปริญญาตรี

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ	X	SD	ระดับความต้องการ
---------------------------	---	----	------------------

1.ทักษะการฟังเพื่อให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติสอบถามข้อมูล สินค้าหรือบริการ	3.65	0.72	มาก
2.ทักษะการพูดเพื่อให้สามารถโต้ตอบ ตอบคำถามให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวต่างชาติ	3.53	0.79	มาก
3.ทักษะการอ่านเพื่อให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติสอบถามข้อมูล สินค้าหรือบริการ	3.27	0.74	ปานกลาง
4.ทักษะการเขียนเพื่อให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติสามารถ เขียนชื่อสินค้าหรือบอกข้อมูลสินค้าให้นักท่องเที่ยว	2.58	0.82	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือทักษะการฟังเพื่อให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติสอบถามข้อมูลสินค้าหรือบริการคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.65 รองลงมาคือทักษะการพูดเพื่อให้สามารถโต้ตอบและกับให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวต่างชาติ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.53 ทักษะการอ่านเพื่อให้นักท่องเที่ยวต่างชาติสอบถามข้อมูลหรือบริการคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.27 และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือทักษะการเขียนเพื่อให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติสามารถเขียนชื่อสินค้าหรือบอกข้อมูลสินค้าหรือบริการคิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.58

ตารางที่4.3 ค่าเฉลี่ยสาเหตุปัญหาของการเรียนรู้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

สาเหตุปัญหาของการเรียนรู้	X	SD	ระดับของปัญหา
1.การขาดทักษะภาษา	3.22	0.85	ปานกลาง
2.การเรียนรู้ขาดความต่อเนื่อง	3.18	0.71	ปานกลาง
3.ข้อจำกัดด้านอายุ ความจำ	2.68	0.73	ปานกลาง
4.ไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าพูด	2.04	0.64	น้อย

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การขาดทักษะทางภาษามีมากที่สุดคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.22 รองลงมาคือการขาดความต่อเนื่องในการเรียนรู้คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.18ความอายไม่กล้าพูดไม่กล้าแสดงออกคิด

เป็นค่าเฉลี่ย 2.68 และสาเหตุที่เป็นปัญหาน้อยที่สุดคือ ข้อจำกัดด้านอายุ ความจำกัดเป็นค่าเฉลี่ย 2.04

ตารางที่ 4.4 ข้อมูลคำศัพท์ที่ผู้ให้บริการมีความต้องการเพื่อการสื่อสารโดยแยกตามกลุ่มผู้ให้บริการ

กลุ่มผู้ประกอบการ	คำศัพท์ที่ต้องการใช้สื่อสาร
กลุ่มอาหาร	<p>เชิญนั่ง เปาะเปี๊ยะทอด</p> <p>เชิญลูกค้าเข้าร้าน มาจากประเทศอะไร</p> <p>ถามความต้องการลูกค้า รับอะไรเพิ่มไหม</p> <p>แนะนำสินค้า ขอบคุณ</p> <p>ยินดีต้อนรับนักท่องเที่ยว แนะนำเส้นทาง</p> <p>บอกทางไปท่าเรือ ห้างน้ำ</p>
กลุ่มผักผลไม้	<p>มะพร้าวเผา ทูเรียนหอมทอง</p> <p>ขนุน ชมพู</p> <p>ผลไม้สด ฝรั่ง</p> <p>เดินเลียบคลอง ทางเดิน</p>
ขนมไทย	<p>ขนมไทย กล้วยทับ</p> <p>ลูกชุบ ขนมเบื้อง</p> <p>ตะโก้แก้ว ทำจากไข่</p> <p>ทองหยอด ทองหยิบ</p> <p>ขนมชาววัง</p>
เครื่องดื่ม	<p>น้ำสมุนไพร น้ำเงี้ยว</p> <p>น้ำตาลสด มีประโยชน์ต่อสุขภาพ</p> <p>ลองชิมดู ต้องการเท่าไร</p> <p>อร่อยไหม หวานน้อย</p>
เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย	<p>จำนวนเงิน ใส่ถุงเวลาซักเครื่อง</p> <p>สีไม่ตก กำลังเป็นที่นิยม</p> <p>ทำจากผ้าฝ้าย 100 % ทำด้วยมือ</p> <p>หมวก</p>

ตารางที่ 4.4 ข้อมูลคำศัพท์ที่ผู้ให้บริการมีความต้องการเพื่อการสื่อสารโดยแยกตามกลุ่มผู้ให้บริการ
(ต่อ)

กลุ่มผู้ประกอบการ	คำศัพท์ที่ต้องการใช้สื่อสาร
ของใช้ของเล่น	บอกวิธีใช้ ของที่ระลึก ไม่เป็นไร พัดลมจิ๋ว สนใจชิ้นไหน
ของตกแต่งบ้าน	การทักทาย ชวนลูกค้าเข้าร้าน ราคา โชคดีแล้วมาเที่ยวเมืองไทยอีก ของฝาก
ของเบ็ดเตล็ด	สมุนไพร ใช้นวดตัว ที่ซัดผิว แหล่งท่องเที่ยวในกรุงเทพ สปา สบู่หอม ประวัติคลองลัดมะยม

จากตารางที่ 4.4 พบว่าข้อมูลคำศัพท์ที่ผู้ให้บริการมีความต้องการใช้เพื่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยวที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม จังหวัดกรุงเทพมหานครจำแนกตามกลุ่มผู้ให้บริการ

ตารางที่ 4.5 ความต้องการภาษาอังกฤษของผู้ให้บริการ

หมวดคำศัพท์	คำศัพท์	
การสนทนา (การทักทาย/การกล่าวลา)	ยินดีต้อนรับสู่คลองลัดมะยม	ไม่เป็นไร
	ยินดีต้อนรับนักท่องเที่ยว	มาจากประเทศอะไร
	แนะนำสินค้า	ขอบคุณ
	ลองชิมดู	การทักทาย
	โชคดีแล้วมาเที่ยวเมืองไทยอีก	ชวนลูกค้าเข้าร้าน

ตารางที่ 4.5 ความต้องการภาษาอังกฤษของผู้ให้บริการ(ต่อ)

หมวดคำศัพท์	คำศัพท์	
ชื่อสินค้า/ชื่ออาหาร	ทุเรียนหมอนทอง ขนุน ผลไม้สด น้ำฉะก๊วย ขนมไทย	น้ำตาลสด ชมพู เปาะเปี๊ยะทอด น้ำสมุนไพรมะนาว กล้วยทับ
ชื่อสินค้า/ชื่ออาหาร	ลูกชุบ ตะโก้แก้ว ทองหยอด	ขนมเบื้อง ใบตอง ทองหยิบ
สอบถามความต้องการของลูกค้า	อร่อยไหม ขนาดไหน รับใส่อะไร	ถามความต้องการลูกค้า สนใจชิ้นไหน ต้องการเท่าไร
การบอกคุณสมบัติของสินค้า	มีประโยชน์ต่อสุขภาพ ทำจากผ้าฝ้าย 100 % ทำด้วยมือ สีไม่ตก ข้างในเป็นแก้ว	ทำจากไข่ กำลังเป็นที่นิยม หวานน้อย พิมพ์สกรีนอย่างดี บอกวิธีใช้
การบอกราคาและการทอนเงิน	จำนวนเงิน ราคาสินค้า	พูดใหม่อีกครั้ง ราคาของอาหาร
การแนะนำเส้นทาง/สถานที่ท่องเที่ยว	บอกทางไปท่าเรือ ห้องน้ำ แหล่งท่องเที่ยวในกรุงเทพฯ เดินเลียบบคลอง	แนะนำเส้นทาง ประวัติคลองลัดมัยยม เปิดเฉพาะวันเสาร์อาทิตย์ ทางเดิน
อื่นๆ	ใส่ถุงเวลาซักรีดเครื่อง เรือแจว ใช้นวดตัว สปา ของฝาก	ของที่ระลึก สมุนไพรมะนาว ที่ขัดผิว พัดลมจิ๋ว สบู่หอม

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยระดับความต้องการรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเอง

รูปแบบการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับความต้องการ
1. การทำสมุดบันทึกส่วนตัว	3.12	0.66	ปานกลาง
2. การใช้สมุดภาพคำศัพท์บทสนทนา	3.26	0.78	ปานกลาง
3. เทปบันทึกเสียงหรือ CD/DVD ฟังพูดด้วยตนเอง	2.87	0.81	ปานกลาง
4. โครงการเรียนรู้รายบุคคล	3.03	0.73	ปานกลาง
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ)	2.11	0.62	น้อย

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการมากที่สุดคือ การใช้สมุดภาพคำศัพท์บทสนทนา ค่าเฉลี่ย 3.26 รองลงมาคือ การทำสมุดบันทึกส่วนตัว ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.12 โครงการเรียนรู้รายบุคคล ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.03 และเทปบันทึกเสียงหรือ CD/DVD ฟังพูดด้วยตนเอง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.87 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองสำหรับผู้ให้บริการที่ชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยมเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร สรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้ให้บริการตลาดน้ำคลองลัดมะยม
2. เพื่อสำรวจความต้องการภาษาอังกฤษของผู้ให้บริการตลาดน้ำคลองลัดมะยม
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการสร้างรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้ให้บริการตลาดน้ำคลองลัดมะยม

2. วิธีดำเนินงานวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มผู้ประกอบการร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 60 คนโดยการสุ่มแบบเจาะจงโดยเจาะจงเฉพาะผู้ให้บริการที่มีประสบการณ์ในการติดต่อค้าขายกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม 1 ปีขึ้นไป

3. เครื่องมือในการดำเนินงานวิจัย

แบบสอบถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำจดหมายขอความอนุเคราะห์เก็บแบบสอบถาม
2. สัมภาษณ์ ผู้นำตลาดน้ำคลองลัดมะยม และหัวหน้าพื้นที่
3. เก็บแบบสอบถาม
4. วิเคราะห์แบบสอบถาม
5. สัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง
6. สรุปผลแนวทางที่ต้องการในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ

5. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

ผู้ให้บริการเพศหญิงมีจำนวนมากกว่าเพศชายคือร้อยละ 56.44 และ 43.16 ด้านอายุพบว่าผู้ให้บริการส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36-45 ปีหรือร้อยละ 20 ในขณะที่ผู้ให้บริการที่มีอายุระหว่าง 26-35 และ 46-55 ปีมีสัดส่วนใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 15-16 ผู้ให้บริการที่มีอายุ 56 ปีขึ้นไป ร้อยละ 9 ผู้ให้บริการส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คือร้อยละ 25

ระดับความต้องการทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่ผู้ให้บริการต้องการพัฒนานั้น เรียงตามลำดับความต้องการคือ ทักษะการฟังเพื่อให้พนักงานท่องเที่ยวชาวต่างชาติสอบถามข้อมูลหรือบริการสินค้า ทักษะการพูด เพื่อโต้ตอบ ตอบคำถาม อธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า ทักษะการอ่านเพื่อให้สามารถอ่านเอกสารเกี่ยวกับข้อมูลสินค้า และทักษะการเขียนเพื่อให้สามารถเขียนชื่อสินค้าหรือบอกข้อมูลให้พนักงานท่องเที่ยว หัวข้อความต้องการภาษาอังกฤษของผู้ให้บริการเรียงตามลำดับความต้องการคือการสนทนาและการทักทาย ชื่อสินค้า/ชื่ออาหาร การสอบถามความต้องการของลูกค้าการบอกคุณประโยชน์ของสินค้า การบอกราคาและการทอนเงินการแนะนำเส้นทาง/สถานที่ท่องเที่ยว

รูปแบบของสื่อเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเรียงตามลำดับความต้องการคือ การใช้สมุดภาพคำศัพท์/บทสนทนาการทำสมุดบันทึกส่วนตัว โครงการเรียนรู้รายบุคคล การฝึกพูดด้วยตนเองโดยการใช้เทปบันทึกเสียง CD/DVD และอื่นๆ

6. การอภิปรายผล

จุดมุ่งหมายในการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษและความต้องการภาษาอังกฤษของผู้ให้บริการตลาดน้ำคลองลัดมะยมและเพื่อสำรวจความต้องการภาษาอังกฤษของผู้ให้บริการตลาดน้ำคลองลัดมะยมรวมทั้งศึกษาแนวทางในการสร้างรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้ให้บริการตลาดน้ำคลองผู้วิจัยมีประเด็นที่สำคัญที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

1. ปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษ

1.1 ปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว

จากผลการวิจัยพบว่าตลาดน้ำคลองลัดมะยม ทั้งผู้ให้บริการและนักท่องเที่ยวพบปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่มาจากการขาดทักษะด้านการใช้ภาษาผู้ให้บริการบางคนขาดความต่อเนื่องในการเรียนรู้ นอกจากนี้บางคนมีข้อจำกัดในเรื่องของอายุความจำซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลางสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาตินั้นปัญหาที่พบคือ ไม่สามารถจับใจความได้ ไม่คุ้นสำเนียงภาษาของผู้บริการ รวมทั้งโทนเสียงโดยทั้งนี้ สอดคล้องกับ งานวิจัยของนวมินทร์ ประชานันท์(2555)ที่พบปัญหาในกลุ่มพนักงานบริษัททัวร์ที่มีปัญหาการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเช่นเดียวกัน โดยงานวิจัยของนวมินทร์ พบว่า กลุ่มพนักงานพบปัญหาว่าพนักงานยังขาดทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

จากนักท่องเที่ยว ปัญหาไม่รู้คำศัพท์ ทำให้ไม่สามารถพูดสำเนียงได้อย่างถูกต้อง จากประเด็นดังกล่าว สะท้อนได้ถึง ความต้องการของผู้ให้บริการในสายวิชาชีพงานบริการท่องเที่ยวว่ามีความต้องการในการสื่อสารภาษาอังกฤษกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ เพื่อการให้บริการที่ประทับใจ เช่นเดียวกับงานวิจัยของวรารพร พูลเกษ วนุชชิตา สุภักควนิช และธิดิพล วิมุกตานนท์(มปป.) ที่สะท้อนถึงความต้องการของชุมชนบ้านโคกโก่ง จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีความต้องการส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการต้อนรับนักท่องเที่ยว การแนะนำเกี่ยวกับที่พักโฮมสเตย์ การแสดงพื้นบ้าน ประเพณีและวัฒนธรรม และอาหารพื้นบ้าน

1.2 วิธีการแก้ไขปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว

ผลจากการวิจัยพบว่าผู้ให้บริการแก้ปัญหาในการสื่อสารโดยการใช้คำศัพท์หลัก และภาษา กายภาษามือประกอบในการสื่อสาร หากต้องการสื่อสารเกี่ยวกับราคา หรือจำนวนเงินจะใช้เครื่องคิด ช่วย รวมทั้งขอความช่วยเหลือจากผู้ให้บริการที่รู้จักกันช่วยเป็นล่ามให้

1.3 การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว

การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้น ควรมีการพัฒนาด้านการฟังและพูด ภาษาอังกฤษ ควรมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มีการติดตามผล การสื่อสารต่างๆไป ผู้ให้บริการฝึกฟังสำเนียงจากนักท่องเที่ยวซึ่งแตกต่างกันทั้งนักท่องเที่ยวที่เป็นเจ้าของภาษาและ นักท่องเที่ยวที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา ซึ่งความชัดเจนและสำเนียงในการพูดแตกต่างกันด้วย

2. การเรียนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ

2.1 ลักษณะการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ ก า ร เ รี ย น

ภาษาอังกฤษเฉพาะเป็นการเรียนที่สัมพันธ์กับผู้เรียน ในการศึกษาความต้องการของผู้เรียนนั้นมีความ จำเป็นเป็นอย่างมาก ผู้ให้บริการที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม ในการต้องการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อ สามารถติดต่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาตินั้น ผู้ให้บริการต้องการหัวข้อฝึกฝนที่มีเนื้อหา ร่วมกัน เช่น การทักทายนักท่องเที่ยว การกล่าวลา ในเนื้อหานั้นต้องการคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการ ประกอบหาซื้อของกินเช่นผู้ให้บริการเกี่ยวกับอาหารต้องการเรียนรู้ศัพท์แตกต่างไปจากผู้ ให้บริการสินค้าที่ระลึก ซึ่งสอดคล้องกับของฮัทชินสัน ซึ่งกล่าวว่า การเรียนภาษาอังกฤษเพื่อ วัตถุประสงค์เฉพาะต่างจากการเรียนทั่วไป โดยผู้เรียนส่วนใหญ่จะเป็นผู้ใหญ่ เนื้อหาเหมาะสมกับระดับ ของผู้เรียน

2.2 ความต้องการทักษะภาษาอังกฤษ

ผลการวิจัยพบว่าทักษะการฟังและการพูดมีความต้องการในอันดับต้น ๆ ของผู้ให้บริการ ที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยมเพื่อติดต่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ งานวิจัยของ

สุกิตากาฬสินธุ์และ นิสากจรุมณี ซึ่งพบว่าทักษะภาษาอังกฤษทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน มีความจำเป็นในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ การฟัง ค่าเฉลี่ย 3.78 การพูดมีค่าเฉลี่ย 3.76 การเขียนมีค่าเฉลี่ย 3.43 และการอ่านมีค่าเฉลี่ย 3 จากกลุ่มตัวอย่างจากพนักงานต้อนรับส่วนหน้าและผู้จัดการต้อนรับส่วนหน้าของโรงแรมที่ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยใน 3 พื้นที่ จากการวิจัยเรื่องความจำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษของพนักงานต้อนรับส่วนหน้าของโรงแรมในพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ของประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 2558

3. รูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ความต้องการฝึกฝนภาษาอังกฤษโดยการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้ให้บริการที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยมเป็นการส่งเสริมและการพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะจำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในการเตรียมความพร้อมด้านทักษะความรับผิดชอบและพึ่งพาตนเองในการเรียนรู้ (Autonomous Learning) และด้านความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาสากลของโลกนั้น เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (ถนอมพร เสหาแสง) และสอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนตามรูปแบบของ Macro Model (ดิเรก วรรณเศียร) ซึ่งไม่เพียงแต่ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่เท่านั้น แต่รวมถึงผู้ที่อยู่ในวัยทำงานด้วยนอกจากนี้การเรียนรู้ด้วยตนเอง (individual study) ยังเป็นรูปแบบหนึ่งของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามกรอบของสถาบันระดับอุดมศึกษา

วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 3 ด้านดังต่อไปนี้

1. ด้านการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ ควรออกแบบบทสนทนาที่ครอบคลุมเนื้อหา และหัวข้อและเนื้อหาให้เหมาะสมตรงตามความต้องการของผู้เรียน โดยแบ่งบทสนทนาออกตามหัวข้อความต้องการ เช่นการตกท้าย การเชิญชวนลูกค้าเข้าร้าน บอกชื่อสินค้า บอกรายละเอียดของสินค้า รวมทั้งอธิบายประวัติความเป็นมาของตลาดน้ำคลองลัดมะยม

2. ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 นั้น ควรออกแบบสื่อที่เอื้อต่อผู้ใช้ โดยคำนึงถึง การเข้าถึงสื่อ ความสะดวกในการพกพาและ ระยะเวลาในการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนติดตามความก้าวหน้าของตนเองได้เพื่อฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาสากล ตามกรอบการเรียนรู้ของคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติ

3. ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเตรียมความพร้อมด้านการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษจะเป็นพื้นฐานในการรองรับนักท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องของชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยมเมื่อภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวต่อเนื่อง อาจจะเป็นในเรื่องของการพักแรมการทำกิจกรรม และอื่นๆ เป็นต้น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 ผู้นำ หน่วยงาน และผู้ให้บริการที่เกี่ยวข้องกับตลาดน้ำคลองลัดมะยม ได้ตระหนักถึงการเตรียมพร้อมและพัฒนาการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อควบคู่ไปกับการขยายตัวอย่างต่อเนื่องของตลาดน้ำคลองลัดมะยม หน่วยงานราชการหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ควรให้การสนับสนุนในเรื่องการอบรมการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยแบ่งตามกลุ่มสินค้า เพื่อให้เนื้อหาไปในทางทิศทางเดียวกัน ซึ่งตรงกับลักษณะการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ ที่มีความชัดเจนในการนำภาษาอังกฤษไปใช้ในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

1.2 การวางเนื้อหาที่เน้นพื้นฐานทางทักษะภาษาอังกฤษที่แตกต่างกัน รวมทั้งแบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างจริงจังเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการนำผลจากการวิจัยครั้งนี้ ไปขยายผลและเปรียบเทียบกับกลุ่มตลาดน้ำที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

2.2 ควรศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบหรือสื่อเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองสำหรับผู้ให้บริการตลาดน้ำ

2.3 ควรศึกษาความสำเร็จของรูปแบบแนวทาง

- ทศนา แชมมณี.(2557).**ปลูกโลกแห่งการสอนให้มีชีวิตสู่ห้องเรียนแห่งศตวรรษใหม่**เอกสารประกอบการประชุมวิชาการอภิวัดการเรีนนรู้สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย 6-8 พฤษภาคม 2557 สหมิตรพรินท์ตั้งแอนพับลิชชิ่ง จำกัด.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). **การวิจัยสำหรับครู**. พิมพ์ครั้งแรก กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา.(2548). **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**.(Tourism Industry) พิมพ์ครั้งที่ 1 ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บทวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจ** ศูนย์วิจัยกสิกรไทย (online) วันที่สืบค้น12 มิถุนายน 2560จาก <https://www.kasikomresearch.com/th/Pages/Default.aspx>
- ประวัติคลองลัดมะยม**.(Online). สืบค้นวันที่ 23 มีนาคม 2560 จากhttps://klongladmayom.wordpress
- พิมพ์จินดาอาการสระพีพรฐิตตะคุโนและศุภรัตน์ทัศนีสลพร.(2556). **การสำรวจปัญหาและความต้องการพัฒนาทักษะการฟัง-การพูดภาษาอังกฤษของกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพขับเรือโดยสารบริเวณหาดอ่าวนางจ.กระบี่**.ศิลปศาสตรบัณฑิตหลักสูตรสาขาวิชา: ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล.
- มณฑาวดี คุณารักษ์ (2546)วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย ปีที่ 9ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2557)
- ยุทธศาสตร์พริยศิลป์**. (2557).*ความต้องการทางด้านภาษาอังกฤษของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในเขตจังหวัดขอนแก่น*. วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทยปีที่ 9 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2557).
- รายงานภาวะเศรษฐกิจท่องเที่ยว** ฉบับที่ 2 (online) วันที่สืบค้น 15 เมษายน 2560 จากhttp://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=8265
- ศุภวรรณ เจริญชัยสมบัติ. (2554).**การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตชุมชนจากการท่องเที่ยวกรณีศึกษาเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุภาพร มากแจ้ง.(2554).**หลักมัคเทศก์**: โอเดียนสโตร์.
- พิมพ์พรรณ สุจารินพงศ์.(2549).**มัคเทศก์**. คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). **บรรณานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพฯ.
- วิจารณ์ พานิช.(2556). **การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21**. มูลนิธิสยามกัมมาจลตุลาคม ๒๕๕๖.
- วรารพพูลเกษวนุชิตาสุภัควนิชและธิดิพลวิมุกตานนท์. (2558). **การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของชุมชนหมู่บ้านโฮมสเตย์ เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว: กรณีศึกษาบ้าน**

โคกโก่งตำบลกุดหว้าอำเภอภูผินารายณ์จังหวัดกาฬสินธุ์ วารสารสังคมศาสตร์ ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2558.

สุนิดา ปานดำรงสถิต. (2556). ความต้องการใช้ภาษาอังกฤษของบุคลากรในสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม จังหวัดปทุมธานี. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี 29 ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน 2556

สุภิตา ภาพสินธุ์และนิสากร จารุมณี. (2558). ความจำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษของพนักงานต้อนรับส่วนหน้าของโรงแรม ในพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ของประเทศไทย ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 2558. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2558.

หัสชัย สิทธิรักษ์. การเรียนรู้ด้วยตนเอง. (Online). วันที่สืบค้น 15 เมษายน 2557 จาก <https://www.gotoknow.org/posts/168844>

องค์ประกอบการท่องเที่ยว. (Online). วันที่สืบค้น 20 มีนาคม 2557 จาก <http://dit.dru.ac.th/home/023/travel/a1.html>

อมรินทร์ เทวตา เอกกฤตเลิศวิทยา ประดิษฐ์ชวนชื่น อัคระวงษ์ วิชาญดี พรสารานุกาศาสตร์ และ รชกร วชิรสิโรตม. (2557) "การจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (SDL) โดยการทำแผนธุรกิจเพื่อพัฒนา SDL ตามแนวคิดคุณลักษณะส่วนบุคคล. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อัญชสิทธิ์ แพทย์. (2553). รูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ตำบลท่าคา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม.

อัทธ์ พิศาลวานิช. (2556) บทวิเคราะห์เรื่องสถานการณ์การท่องเที่ยวในอาเซียนและศักยภาพการท่องเที่ยวของไทยภายใต้ AEC ศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย สืบค้นวันที่ 29 พฤศจิกายน 2557 จาก http://www.thaichamber.org/userfiles/file/travel_aec.pdf

ภาษาอังกฤษ

Dudley Evans, T., & St John, M.J. (1998). *Developments in English for specific purposes: A multi-disciplinary approach*. Cambridge: Cambridge University Press.

Hutchinson & Waters. (2010). *English for Specific Purposes A learning-centred approach*: Cambridge University Press.

- Jordan, P.R. (1997). **English for academic purposes: A guide and resource book for teachers**. Cambridge: Cambridge University Press.
- NawaminPrachanant. Needs Analysis on English Language Use in Tourism IndustryThe 8th International Language for Specific Purposes (LSP) Seminar - Aligning Theoretical Knowledge with Professional Practice.
*BuriramRajabhat University, 439 Jira Road, Muang, Buriram 31000, Thailand**Procedia - Social and Behavioral Sciences 66 (2012) 117 – 125*
- Nunan,D 1988. **The learner Centered Curriculum Cambridge**, Cambridge University Press.
- Robinson.P.(1990).**ESP Today: A Practitioner's Guild**. Hemel Hempstead: Prentice Hall International.
- Stevens. P (1988).**ESP. after twenty years: A re-appraisal**. inM.Tickoo(Ed.),**ESP: State of the art (1-13)** SEAMEOLanguage Center

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	ปวันรัตน์ นิกรกิตติโกศล
วัน เดือน ปีเกิด	
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปริญญาหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชา ภาษาอังกฤษ ปีพ.ศ. 2530 Point Park College ปริญญาหลักสูตร MBA สาขาวิชา International Business, ปี2538
ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน	อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราช พฤกษ์
ประสบการณ์ทำงาน	
ชื่อผลงานทางวิชาการที่ตีพิมพ์เผยแพร่	นวัตกรรมการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการร้านขาย ของที่ระลึกร้านอาหารและเครื่องดื่มที่เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
รางวัลหรือทุนการศึกษาที่ได้รับ (ระบุเฉพาะที่สำคัญ)	